

SUKILĖLIAI VISAIŠ KELIAIS VERŽIASI MADRIDO LINK

**Azana tikisi, kad radikalų bus
laimėta**

TOLEDO MIESTAS VALOMAS

BURGOS, Ispanija, spal. 2. — Ispanų patrijų sukilėlių vadovybė praneša, kad sukilėlių karių gausingos kolonijos visais keliais išlėto veržiasi Madrido link. Tuo būdu užtaisomi galutini spąstai Madrido radikalams.

Čia pareiškama, kad sukilėlių vadovybės tikslas yra suvaryti radikalų milicininkus į Madrido priemiesčius, perkirsti visus kelius pabėgimui ir be didelio kraujo praliejimo paimiti Madridą.

Suginus milicininkus į priemiesčius, sukilėliai planuoja su sunkiaja artilerija imti ten juos blaškyti. Bombardavimas nublokštų milicininkus ir priemiesčių gyventojus į patį miestą, kur pasireikštų pasiauba ir radikalai tuojau pakliūtų į spąstus.

Kas čia gali žinoti, gal sukilėlių vadovybė turi kitus planus. Gana to, kad Madridas apšaučiamas ir radikali dienos ten jau susikačiuotos. Geriau jie padarytų pasidūdamai galingai patrijų kariuomenei. Kiek žinoma, jie to nedarys. Tikisi laimėti.

MADRIDAS, spal. 2. — Madrido radikalų vyriausybės prezidentas Azana vis dar gyvena puošniuose rūmuose. Užsienių korespondentus jis įtikina, kad jo vyriausybė laimėsianti pilietinį karą ir Ispanijai duosiantį ne socializmą, ar ba komunizmą, bet "tikrąją politinę laisvę".

Toliau jis pažymi, kad šandieninė vyriausybė, kuri sudaryta iš socialistų ir komunistų, nesanti raudonoji. Girdi, kvailybė sakyti, kad Madridas kovoja už socializmą, arba komunizmo įvykdymą.

Vargšas Azana. Jis taip kalba, kaip socialistų ir komunistų vyriausybės jam liepiama. Jis neturi jokio autoriteto Madrido radikalų vyriausybėje. Jis yra radikalų vergas.

Azana žino, apie kokią "tikrąją politinę laisvę" jis kalba. Jis tą "laisvę" vykdydamas premjeru. Užsimerkęs jis buvo, kai radikalai plėšė ir degino bažnyčias, vienuolynus, įvairios katalikiškas įstaigas ir žudė katalikus. Tai tokia jo "laisvė".

BERLYNAS, spal. 2. — Nacių autoritetai panaikino žydų žinių agentūrą Vokietijoje, pašalindama ją iš žinių agentūrų sąjungos.

TOLEDO, Ispanija, spal. 2. — Šis miestas nuodugnai valomas. Nuo gatvių nukasami ir pašalinami griuvėsiai, renkami iš griuvėsijų žuvusiųjų lavonai.

Valymo darbai vedami kareivių priežiūroje. Be to, dar pačios Aleazaro tvirtovės griuvėsijų neapleide visi, kurie ten apie 72 paras buvo uždaryti ir atlaikė prieš radikalų puolimus.

MADRIDO ATSTOVAS VATIKANUI APLEIDO ROMĄ

ROMA, spal. 2. — Luis de Zulueta, Madrido radikalų vyriausybės pasiuntinys Vatikanui, vakar išvyko į Paryžių.

Pasireiškus karui Ispanijoje, šio pasiuntinio visas štabas perėjo sukilėlių pusėn, o jis pats pasiliko ištikimas Madrido radikalams. Visą laiką buvo uždaryęs ambasados rūmuose ir policijos saugojamas.

Italų ūjamas pagaliau apleido Romą.

KUBOJE GRAŽINTA MIRTIES BAUSMĖ

HAVANA, spal. 2. — Kubos saloje gražinta mirties bausmė, kad išnaikintų įvairios rūšies nepakenčiamus piktadarius. Ši bausmė buvo panaikinta 1933 m.

ATSISTATYDINO DANCI- GO KOMISIONIERIUS

ZIENĖVA, spal. 2. — Atsistatydino Dancigo miesto T. Sąjungos komisionierius Sean Lester. Jis turi gerą vietą T. Sąjungos sekretorijsate. Sąjunga skirs naują komisionierių Dancigui.

KATALONIJOJE MOBI- LIZACIJA

BARCELONA, Ispanija, spal. 2. — Katalonijos radikalų autoritetai paskelbė mobilizaciją. Šaukami karo tarnybon visi 18 iki 40 metų amž. vyrai.

PASIKEIS RATIFIKACIJOS DOKUMENTAIS

Vokietijos pasiuntinys Lietuva dr. Zechlinas šiomis dienis grįžo iš Berlyno į Kauną. Ryšium su tuo netrukus bus pasikeista ekonominio Lietuvos Vokietijos susitarimo ratifikacijos dokumentais.

BRITO PASKAITA PARYŽIUJE

Britų valstybės vyras, Winston Churchill laiko paskaitą Ambassador teatre Paryžiuje. (Aeme.)

150,000 KARO VETERANŲ IR KITŲ MALDININKŲ LIURDE

LIURDAS (per pašta). — Rugsėjo mėnesį čia įvyko pasaulinio karo veteranų nepaprastai gausinga maldininkija. Dalyvavo apie 150,000 maldininkų, kurių daugumas buvo karo veteranų iš įvairių pasaulio dalių. Tarp jų buvo veteranų iš J. A. Valstybių ir Kanados.

Karo veteranų maldininkija surengta pastovios taikos palaikymui pasaulyje. Dalyvavo prancūzų kardinolas Lienart ir apie 20 arkivyskupų ir vyskupų. Buvo vienas portugalų vyskupas ir vienas iš Westminsterio, Anglijoj.

Per tris paras vyko išpūdin gos pamaldos. 453 kunigai klausė išpažinčių. Dešimtis vyskupų per dvi valandas dalyvavo Komunijais.

KOMUNISTŲ KANDIDATAS PASPRUKO NEW YORKAN

TERRE HAUTE, Ind., spal. 2. — Išlaikytas visą parą vietos kalėjime su keturiais savo palydovais komunistų partijos kandidatas į prezidentus Browder vakar teismo paleistas koveikiau išdūmė į New Yorką.

Policijos viršininkas išpėjo Browderį, kad jis ateityje ne drįstų turėti čia jokių prakalbų.

NAUJAS ESTŲ ATSTOVAS LIETUVAI

Nauju estų pasiuntiniu Lietuvai vietoj dr. Lepikko pasivertęs p. Eppikas, estų pasiuntinybės Paryžiuje patarėjas.

NUŽUDĖ TĖVĄ

Policija sulaukė ir iki koronerio teismo sprendimo teismas su 100 dol. laido paleido J. Roth, 27 m. amž. Jis kaltinamas savo tėvo nušovimu.

Šis skandus įvykis aiškina taip: J. Roth gyvena namuose 626 W. 47 gat., o tėvas — 620 W. 47 gat., Motina negalėjusi su tėvu sugyventi ir nusikėlusi pas sūnų. Aną vakarą girtas tėvas paleidęs plytą į sūnaus namų langą. Sūnus sakosi išėjęs laukan ir šovęs keletą kartų. Pasirodė, kad jis sunkiai sužeidęs tėvą. Sužeistasis mirė paėmus jį apskrities ligoninėn.

Motina gina sūnų. Sako, kad jos vyras visais laikais girtavęs.

Illinois prekybos komisija sumažino elektros vartojimo ratas Chicagoj.

CHICAGOS RINKIMŲ KOMISIJA NUMERUOS BALIOTUS

Chicago boards nusprendė per ateinančius rinkimus visus išduodamus piliečiams baliotus numeruoti, kad tuo keliu dar daugiau išvengus suktybių.

Baliočių numeravimo tvarka tokia:

Kai pilietis nueis balsuoti, pirmiausia jis turės pasirašyti. Jo parašas bus palygintas su parašu pastovaus įsiregistravimo kortelėje ir šalia to parašo bus padėtas numeris. Toks pat numeris bus pažymėtas ant įduodamo piliečiui baliočio atvirkščio kampo. Kai pilietis baliočių išpildys ir su-

PREZ. ROOSEVELTAS PATEISINA VYRIAUSY- BĖS IŠLAIDAS

PITTSBURGH, Pa., spal. 2. — Prez. Rooseveltas vakar vakarą kalbėdamas per radiją pareiškė, kad nėra jokio pagrindo bijoti nacionalių skolų didėjimo ir kad šios skolos galėtų prislėgti ateinančias gyventojų kartas.

Prezidentas nurodė, kad kas metai didėja nacionalės ir vyriausybės pajamos tiek, kad artimoj ateity vyriausybei bus galima subalansuoti išlaidas su pajamomis ir skolos palaiptui bus mažinamos.

Prezidentas karštai gynė savo administracijos išlaidas. Pažymėjo, kad jo administracijos pirmaisiais metais sąmatos subalansavimas būtų buvęs didelis nusikaltimas prieš šalies gyventojus, kurie buvo reikalingi vyriausybės pagelbos.

ĮTEIKS SUSIARTINIMO TAURĖ

Amerikos lietuvių olimpinio komiteto pirmininkas adv. J.onas Bagdžiūnas-Borden, kuris šiuo metu vieši Lietuvoj, šeštadienį per iškilmingą Kūno Kultūros Rūmų posėdį įteikia jiems lietuvių olimpinio komiteto dovaną — susiartinimo taurę.

Pirmadienį p. Bagdžiūnas-Borden išvyksta į Vilnių, kur išbus kelias dienas. Po to dar sugrįš į Kauną, aplankys provinciją ir išvažiuos atgal Amerikon.

KOMISIJA EKONOMINEI SUTARČIAI PRIZIŪRĖTI

Ministerių Kabinetas penktadienį paskyrė komisiją prižiūrėti Lietuvos Vokietijos ekonominės sutarties vykdymą. Į komisiją įeina p. p. Norkaitis, Danta, Kuzmickis, ir Jankauskas.

CHICAGOS RINKIMŲ KOMISIJA NUMERUOS BALIOTUS

Chicago boards nusprendė per ateinančius rinkimus visus išduodamus piliečiams baliotus numeruoti, kad tuo keliu dar daugiau išvengus suktybių.

Baliočių numeravimo tvarka tokia:

Kai pilietis nueis balsuoti, pirmiausia jis turės pasirašyti. Jo parašas bus palygintas su parašu pastovaus įsiregistravimo kortelėje ir šalia to parašo bus padėtas numeris. Toks pat numeris bus pažymėtas ant įduodamo piliečiui baliočio atvirkščio kampo. Kai pilietis baliočių išpildys ir su-

AUSTRIJA VYKDO PRI- VALOMĄ KAREIVIAVIMĄ

VIENA, Austrija, spal. 2. — Austrijos vyriausybė ima vykdyti privalomojo kareiviaimo seniau pravestą įstatymą. Pradžiai pašaukta kariuomenėn 8,000 jaunų vyrų. Paskiau, sakoma, bus pašaukta daugiau.

Tuo būdu Austrija paneigia St. Germain taikos sutartį.

Mažoji santarvė, Čekoslovakija, Rumunija ir Jugoslavija, seniau išpėjo Austriją kad ji nevykdytų šio įstatymo.

SPAUDOS KONGRESO DALYVIAI PAS POPIEŽIŲ

VATIKANAS. — Katalikų Spaudos tarptautinio kongreso dalyviai rugsėjo m. 27 d. buvo priimti šventojo Tėvo audiencijon Castel Gandolfo rūmuose.

Šventasis Tėvas ragino dalyvius — žurnalistus, kad jie dažniau lankytų Romą — katalikybės centrą, kad gavus daugiau padaršinimo ir įkvėpimo dirbtį garbingą darbą katalikų spaudos dirvoje.

Popiežius reikė dalyviams savo dėkingumą už dalyvavimą tokiam svarbiam suvažiavime ir visiems suteikė apaštališką laiminimą.

Žurnalistų priešakyje audiencijoje buvo grafas Dalla Torre, Vatikano laikraščio "Osservatore Romano" direktorius.

DIRBAMA UŽ AMERIKOS PAKTĄ

WASHINGTON, spal. 2. — Patirta, kad Šiaurinės ir Pietinės Amerikų valstybių diplomatai tariasi, kad padarius pačioj Amerikoje neutralumo pakta ir išteisėjus karus.

PABALTIJO VIENTYBI- NINKAI PRAŠYS VIZAS PANAIKINTI

Ateinančiam Pabaltijo vienybės draugijų kongrese, kuris šiomis dienomis įvyks Kaune, bus svarstomas klausimas prašyti Pabaltijo valstybių vyriausybės, kad jos padarytų šių trijų valstybių piliečiams susisiekimui ir pinigų išvežimo lengvatų, reikalingų vykstant pas vieną iš kaimynų.

VASZKIES PASILIEKA KALĖJIME

Buvęs Klaipėdos seimelio pirmininkas Vaszkies, kuris figūruoja Juknaičių įvykių byloj, prašė Apediacinius Rūmus paleisti jį iš kalėjimo už užstatą. Prašymas atmestas.

Sužinojom, kad netrukus į Kauną atvyks vokiečių miško pramonininkų ekskursija susipažinti su apdirbto ir neapdirbto miško pirkimo sąlygom.

KRIKŠČIONIŠKOS DOK- TRINOS SAMBROLIJOS SUVAŽIAVIMAS

NEW YORK, spal. 1. — Jo Eminencija kardinolas Hayes, New Yorko arkivyskupas, išleido laišką arkivyskupijos kunigams ryšium su Krikščioniškos Doktrinos sambrolijos įvyksiančiu čia suvažiavimu šio spalio m. 4 iki 6 d.

Kardinolas praneša, kad šis suvažiavimas prasidės pontifikalinėmis Mišiomis katedroje 11:00 val. spalio m. 4 d. Posėdžiai bus vedami Waldorf-Astoria viešbutyje.

Krikščioniškos Doktrinos sambrolija yra įsteigta Popiežiaus Pijaus XI gyvuoju patarimu. Visų Amerikos vyskupų pripažinta ši organizacija kilniausia ir tinkamiausia, kad parūpinus religinių pamokų tiems katalikų vaikams, kurie neturi progos die nomis lankyti katalikiškų mokyklų.

Jo Eminencija ragina kunigus, vienuolius ir vienuoles ir tikinčiuosius kogausingiausiai dalyvauti sambrolijos suvažiavime.

AL SMITH PASISAKO UŽ LONDONĄ

NEW YORK, spal. 2. — Buvęs gubernatorius Al Smithas vakar vakarą kalbėdamas "National Coalition of American Women" Carnegie salėje nupeikė prezidento Roosevelto vykdomą naują santvarką ir pasisakė už respublikonų partijos kandidatą į prezidentus Alfredą M. Landoną. Jis sakė, kad visi tikrieji amerikoniai privalo remti A. M. Landono kandidatūrą ir per ateinančius rinkimus už Landoną paduoti savo balsus.

Naujoji santvarka, jis sakė, yra savo rūšies diktatoriška organizacija. Kas drįsta ją kritikuoti, tas skaitomas priešu. Kas aiškiai nepasisako už ją, tas apšaukiamas reakcionierium, ekonomiškuoju rojalistu ir kitokiais vardais.

TOBULINS AMATŲ TE- CHNIKOS MOKYKLAS

Prie švietimo ministerijos suorganizuota tarpvaldybinė amatų ir technikos komisija praplėsti ir patobulinti amatų ir technikos mokyklas Lietuvoj. Ryšium su tuo numatoma peržiūrėti atitinkamų mokyklų programas ir mokomojo personalo sudėtį.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

ORAS

CHICAGO SRITIS. — Iš dalies debesuota; maža temperatūros atmaina.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND

Published Daily, Except Sunday.

SUBSCRIPTIONS: United States and its possessions: One Year — \$6.00; Six Months — \$3.50; Three Months — \$2.00; One Month — 75c. Europe — One Year — \$7.00; Six Months — \$4.00; Copy — .03c. Canada & Foreign: One Year — \$7.00; Six Months — \$4.50. Advertising rates on application.

"DRAUGAS" 2334 S. Oakley Ave., Chicago

"DRAUGAS"

Skelbimų kainos prisijungiantis pareikalavus. Bendradarbiais ir korespondentais rastų begrąžina. Jei nepasiekiama tai padaryti ir neprisiunčiama tam tikslui pašto ženklų.

REDAKTORIUS: priima — nuo 4 val. iki 5 val. popiet. Žurnalas kasdien iškylaus ketvirtadienį.
PRENUMERATA: U.S. KAINA: J. Amerikos valstybėse: Metams — \$6.00; Pusei metų — \$3.50; Trims mėnesiams — \$2.00; Vienam mėnesiui — 75c. Kitose valstybėse prenumerata: Metams — \$7.00; Pusei metų — \$4.00. Kopija — .03c.

DIENOS KLAUSIMAI

KALBOS, KALBOS, KALBOS...

Kalbų tai jau dabar prisiklausom. Kalba kandidatai į prezidentus ir kitas valdžios vietas, kalba jų rėmėjai, simpatizatoriai, kalba visi kam reikia ar nereikia. Kalbama apie politiką salėse, kalbama per radio. Bet, palaikyt. Rinkimų kampanija tik prasidėjo. Toliau jų bus dar daugiau. O kiek tų pažadų! Tik balsuokit už juos, o jūsų gyvenimas pie nu plauks...

Ypač daug kalbų prisiklausom praėjusio ketvirtadienio vakare. Kalbėjo respublikonų kandidatas į prezidentus p. Knox, kalbėjo 1928 metais buvęs demokratų kandidatas į prezidentus Al. Smith, kalbėjo ir pats prezidentas Franklin D. Roosevelt. Visų kalbos buvo įdomios. Jų klausė milijonai žmonių.

Atskirai apie jų kalbas štai ką reikia pasakyti:

Resp. kandidatas Knox yra geras kalbėtojas ir veiklus savo partijos vadas. Jis daugiau ir dažniau kalba už Landoną, respublikonų kandidatą į prezidentus. Tačiau praėjusį ketvirtadienį jo pasakytą kalbą didelio įspūdžio nepadarė. Jis argumentavo gana silpnai. Tenkinosi žmonių bauginimu. Jo manymu, dabar viskas pavojuje — ir bankai, ir mūsų apdrauda ir pats kraštas. Į tai bet kas galėtų labai lengvai atsakyti: pavojų dabar mažiau, negu 1932 metais buvo. Tada bankai užsidarinėjo, visas kraštas dėl ekonominių sunkumų jau buvo panikos išvakarėse. Dabar yra kitaip. Prezidento Rooseveltto oponentams teks panaudoti stipresnį ir rimtesnį argumentų, kad įtikinti visuomenę apie tariamus pavojus.

Al. Smithas yra didelis demokratų partijos šūlas, labai apskrus politikas ir vienas populiariausias kalbėtojas Amerikoje. Jo kalbas žmonės visuomet išklausu su tam tikru pasitenkinimu. Neblogai jis kalbėjo ir ketvirtadienį. Tik jo kalbą gaidino iškelti viešumon asmeniškumai, nusiskundimai, kad su juo nesiskaityta, nesitarta. Tai nebuvo rimta Naujosios Dalybos (New Deal) kritika, bet verkšlenimas, kad jis po tiek metų darbo politikoje nėra gavęs tinkamo pripažinimo. Tą galėjo pasakyti jo draugai, bet jam pačiam to daryti nereikėjo. Tai susilpnino jo kalbą.

Smitho kalbos svarbiausias tikslas buvo pasisakyti, kad jis stovis už respublikonų kandidatą Landoną. Tą dalį jis atliko dramatiškai. Ir čia susidarė savitiška Amerikos politikoje istorija, kad toks žymus demokratų šūlas pasisakė dirbsias už respublikonų kandidatą.

Mes suprantame dėl ko Smithas tokį žygį padarė. Dabar jis dirba didiesiems kapitalistams. Jis yra gerai apmokamas. Kadangi didysis kapitalas ir jo užlaikomi dienraščiai stovi už Landoną, ir Smithui nepatogu neiti su jais. Kitaip jam galėtų pasakyti, anot lietuviško priežodžio: "Kur loji — čia ir lak".

Prezidento Rooseveltto kalba buvo trumpiausia ir paprasčiausia, bet ir nuosirdžiausia. Ji buvo ramianti. Dėl jo vedamos programos nėra pavojų nei bankams, nei apdraudamos kompanijoms, nei žmonėms, nei pačiam kraštui. Tiesa, išde yra deficitas, bet jis padaryta tam, kad išgelbėti kraštą iš pavojų, kad šelpti bedarbius. Deficitas padarytas ne be reikalo. Karo veteranams atnokėta bonai, eina darbas miškuose, daromi reikalingi kraštui tvėnkiniai, taisomi keliai, kraštas puošiamas. Be to, ir iš dirbtuvių kaminų vis labiau ima dūmai rūkti.

Tokias tai mintis prez. Rooseveltas pa-

skleidė savo trumpoj kalboj, kuri be abejonės, patiko visiems darbo žmonėms, smulkiems pramonininkams ir prekybininkams.

Trumpai aprašydami ketvirtadienį pasakytas politiskas kalbas, mes tuo tarpu nepasisakome nei už vieną nei už kitą kandidatą. Mes tik rašome apie tai, kokio įspūdžio jos darė ir daugumą radijo klausytojų.

DĖL "LIAUDIES FRONTO" LIETUVOJ

"Liet. Aidai" paskelbė valstybės saugumo departamento direktoriaus A. Povilaičio paskaitą, kurioj keliamas "liaudies fronto" klausimas Lietuvoje. Tarp kito ko dir. Povilaitis sako:

"Galime atvirai pasakyti, kad formaliai jokio "liaudies fronto" Lietuvoje sudaryto ligi šiol nėra. Tačiau būtų klaidinga manyti, kad jį sudaryti nesistengiama. Paleistųjų politinių grupių — valst. liudininkų ir ypač socialdemokratų eiliniai nariai, tikriau, didsnioji eilinių narių dalis "fronto" sudaryme komunistams pritaria. Tai rodo ir kai kurie mūsų krašte buvę neramumai ir įvykiai.

Pažymėtina, kad "liaudies frontų" sudarymo idėja Lietuvoje komunistams jau buvo kilusi anksčiau. Juk savotiškas socialistinis frontas pas mus buvo susidaręs ir 1926 m. po seimo rinkimų. Renkant tą seimą komunistai laikėsi taktikos, kad laimėtų kairieji, o tie laimėję, kompensuodami savo rėmėjus, davė visišką laisvę komunistams veikti. 1934 m. uždarius visus darbininkų profesines sąjungas, kurioms vadovavo komunistai ir socialdemokratai, buvo pasiūlyta socialdemokratams ir socialistinėms grupėms sudaryti bendrą frontą. Bet komunistų agentų mėginimai ligi šiol dar nedavė teigiamų jiems vaisių".

"Liaudies fronto" iniciatorių eiles sudaro tie, kurie pas mus sudaro vos 7 nuoš. visų gyventojų, būtent žydai komunistai, kurie mūsų komunistų eilėse sudaro 53 nuoš., ir jų 25 nuoš. žydų tautybės moterys".

KUNIGŲ SKERDYNĖS

Kuomet Ispanijos sukilėliai paėmė Toledo miestą, Associated Press pranešė, kad tvirtovės Alcazar likusieji gyventojai, beveik visi kunigai — jų 600 buvo žvėriškai išžudyti. Toji vieta buvo vadinama "mažąja Roma", nes ten gyveno ir mokėsi daug kunigų. Kuomet Toledo arkivyskupas, vienintelis kunigas likęs gyvas tame mieste, laikė mišias, nebuvo bažnyčioj nė vieno kareivio, kuris nebūt iš susigriaudinimo ir gailėsčio verkęs.

Matot kokiomis priemonėmis kovoja komunistai ir socialistai. Jie pirmiausia žudo kunigus, kurie skelbia taiką, artimo meilę, padeda palaikyti tvarką. Kairieji paskaitė juos savo priešais, nes jie, kairieji, savo tikslą siekia per žmonių kraują ir ašaras. Žiauri ir kruvina mažuma siekia pavergti visas klases. Tam naudoja kardą ir ugnį. Taip padarė Rusijoje, taip elgiasi ir Ispanijoje. Jie taip visur darys, kurs tik nors trumpam laikui paims pirmenybę. Bet kuri valdžia, kuri leidžia ir toleruoja tikinčiųjų skerdynes, yra civilizacijos duobkasė. Ispanijos "populiaris frontas" ne tik tai leidžia ir toleruoja, bet patys jo vada! toms skerdynėms vadovauja.

MŪSŲ GERB. PRĖLATO PAGERBIMAS

Rytoj iškilmingame bankiete yra įteikiamas Gedimino ordenas didžiai gerb. prelatui Mykolui L. Krušui.

Gal kas stebėsis, dėl ko gerb. Prelatas priima dekoraciją iš tos valdžios, kuri varžo katalikų veikimą Lietuvoje. Bet tai nesunku išaiškinti.

Šį pažymėjimą gerb. Prelatui teikia ne kokie atskiri asmens, bet per juos visa mūsų tauta.

Jis to nusipelnė. Pirmas lietuvis kunigas, išėjęs mokslus Chicagoj ir pirmas šioj arkidiecezijoje įšventintas. Pirmas iš lietuvių kunigų paaugštintas Popiežiaus namų prelatus. Be to, ir studentaudamas ir kunigaudamas dalyvavo lietuvių visuomeniniame veikime, ypatingu rūpestingumu rėmė lietuvių katalikų spaudą, rėmė lietuviškas vienuolijas ir bendrai visą mūsų tautinį sąjudį.

Mes reikiame pasitenkinimo, kad gerb. Prelato padaryti darbai susilaukė tinkamo pripažinimo ir kad ryt įteikiamoji dekoracija bus akstinu dar platesnę vagą išvaryti tautinėj ir religinėj lietuvių dirvoj Amerikoje.

ROŽANČIUS

Pranašas Izaijas ragina skelbti tautoms Dievo veikalus (Izaijas, XII, 4). Dievo veikalai! Iš tikrųjų, kai žmogus atsistoja prieš Čiurlionio genijaus meną šedevrus, nuslėpti ir trūkstant išreikšti žodžių savo jausmams; bet kai pamąstai apie dieviškus veikalus, entuziazmas palieka ne byliu, šaltas kardas perveria sielą; stebies ir tyli. Tarp tų veikalų yra trys svarbiausi: Išikūnijimas, Motiniškumas ir Eucharistija, Dievas — Žmogus, Dievo Motina, Švenčiausias Sakramentas: prieš šiuos tris stebuklus mūsų menkas protas gali tik sakyti: Tylėk! čia dieviškas dalykas, kuris praneša visas tavo galias!

Po Dievo veikalų, yra Marijos veikalai. Tie veikalai yra be galo kilnūs, nes yra melės padiktuoti. Tų veikalų yra didelė daugybė, nes apima visus laikus ir visas vietas. Kilniausias iš visų yra rožančius. Iš šv. Dominiko ordino pasklido į visą pasaulį, ir vos tik apie jį buvo sužinota, XII amžius galėjo užgiedoti šviesios ateities himną.

Rožančiaus sudaryme, daugiau kaip geniališka veikalė, glūdi antgamtinė išmintis, kurią teologai mato sakramentuose.

Anaįptol, nestatau rožančiaus greta sakramentų, bet tebinie leista man palyginti šį Marijos veikalą su Kristaus veikalais. Sakramantai yra tobulame sąskamyje su žmogaus prigimtimi, kuri yra tuo pat laiku jausminga ir dvasinė. Norėt kad žmogus atsidėtų vien grynai protiniams veiksams, būtų atitraukti nuo jo laimės pieno. Religijei ir kultas reikalauja išviršinio maisto; sakramantai turi būt, kaip ir jis pats, sudėti iš kūno ir sielos. Sakramantai turi kūną, nes yra matomi ženklai; turi sielą, nes turi nematomą Aukščiausiojo jėgą. Dievas yra sakramentuose, nes juose yra malonė, ir kuomet malonė paliečia sielą, siela paliečia Dievą.

Tuo pat laiku tikra malda yra ta, kuri apima visą žmogų, visą žmogaus būtybę. Rožančius gi turi sielą ir kūną; kūnas yra garsinė, lūpų malda; siela yra mintis apie paslaptį. Rožančius kaip ir sakramantai turi materiją ir formą, kaip materija jis vaizduoja Išganytojo žmogiškumą ir kabiną mūsų kūninei prigimčiai; savo antgamtinę nematoma jėga ir savo aukštomis paslaptimis, atvaizduoja Kristaus dieviškumą ir kreipias į mūsų aukštesnę prigimtį, kuri mes prisartiname prie angelų ir Dievo.

Sakramentuose matomi ženklai ir žodžių galė sudaro vieną dalyką, kaip Kristuje žmogiškoji ir dieviškoji prigimtis susijungia viename asmenyje; rožančiuje lūpų malda ir paslapties mąstymas sudaro vieną nedalomą dalyką. Atskirti žodžiai nuo materijos sakramentais reikštų jo sunaikinimą; atskirti paslaptį nuo kalbėjimo, maldos, reikštų sunaikinimą rožančiaus esmės. Sakramantai yra tarsi iš-

kūnijimo paslapties prailginimas, tęsinys; yra, taip sakant, mūsų Viešpaties palikimas. Sakramentuose yra Kristus, kuris laimina ir saugo; iš jo išplaukia, kaip kanakados, gaila, kuri gydo: Iš jo ejo galia ir visus gydė (Lukas, 6. 19). Rožančiuje yra taip pat Jėzus, Mąstant apie kiekvieną paslaptį galima pasakyti: Štai Dovydo sūnus! Jėzau, Dovydo sūnau, pasigailėk mane!

Sakramantai yra išoriniai ženklai, kurie atskiria krikščionis nuo netikinčiųjų; rožančius yra tikrų katalikų ypatingas pamaldumas. Sakramantai yra saldūs ir stiprūs varžtai, kurie jungia Kristaus sūnus; tikintieji priimdami tuos pat sakramentus, parodo, kad jungiasi tame pat tikėjime, viltyje ir meilėje; su rožančiumi, Marijos kavalieriai, su sijungia iš visų žemės kampų ir jų balsai susivieniija toje pat meilėje ir viltyje. Rožančius yra lyg vėliava, kurią Dievas iškelia virš tautų pašaukdamas jas iš žemės keturių kampų: Jis pakels vėliavą tarp tautų... ir surinks... nuo keturių žemės galų (Izaijas, XI, 12).

Būtų nesunku tęsti šią lygiagretę tarp sakramentų, Dievo veikalų, ir rožančiaus, Marijos veikalo. Bet mes sutraukiame keltu žodžių. Žmogus yra reikalingas matomų, jaučiamų ženklų; sakramantai ir rožančius yra tokie ženklai, kurie iškelia dvasią į aukštų, ir viršūnes, kur ji kontempliuoja dangiškus akiračius, Dievą, amžinybę. Žmogus nori maitintis dvasiniu maistu; sakramantai ir rožančius jampalengvina protauti. Žmogus trokšta begalybės; sakramantai ir rožančius jam duoda patį Dievą.

Rožančius aprėpia visus laikus, nes jame glūdi nesuprantamos paslaptys, kurios buvo ir yra visų šimtmečių centru ir kurių atbaigimas sudaro tai, ką šv. Paulius vadina **laiko pilnybe** (Gal., IV, 4). Apima amžinybę. Iš tikrųjų, rožančius prasideda danguje ir amžinybėje Jėzus ir dangų užengimo paslaptimi ir Marijos apvainikavimu. Pradedama šv. Trejybe ir baigiama šv. Panele. Nuo dangaus į dangų, nuo amžinybės į amžinybę; štai rožančiaus tyla, apimtis.

Rožančius yra visos istorijos santrauka, nes jis turi Tą, kuris yra pirmasis ir paskutinis visų įvykių žodis, Tą, kurio šviesi figūra dominuoja Senajį ir Naująjį Testamentą. Rožančius yra istorija, kuri mēldžia, veda visas tautas prie Kristaus ir sako: Tu esi Alfa ir Omega, pradžia ir pabaiga.

Net ir socialinis klausimas rožančiu išrišamas, kaip tai iškalbingai įrodo popiežius Leonas XIII enciklikoje 1893 m. apie rožančių. Dėlko tautos dūsauja, dėlko drūmsčiama tautų ramybė, Tam yra trys priežastys, sako Popiežius. Pirmoji, nusigrįžimas nuo paprasto ir darbštaus gy-

PO SVIETĄ PASIDAIURIUS

Vakar tavorščiai, gavau gromatą nuo vieno džiuko. Olibija jis mane, kad aš kasdien visokias rokundas ant savo delno dėstau tarptautine šneka, o nei sykį nepašneku tikrai džiukiškai. Sako, jeigu pats nemoki džiukiškai tai leisk man tavo tavorščiamo pašnekėti. Ku padarysi. Leidžiu. Va, jo šneka, jo prieckiai viešnagėjė.

Vienu rozu aš nuvažavau pas savo svotų viešnagėn. Pasicko mani svotas an kiemo ir sako: "Svotuli, gerai padarai, ku atvažavai". Nusvedė mani trobon (pirkcion) ir tuoj dzvi. Pasisodzino mani kercion ir vėl dzvi. Atnešė keptu paršiuku, o ku kusnį kusim, tai vis po dzvi. Aš pajutau, kad jau man akyse tamsu; aš sakau: Svotai, jau man ledaka, aš važuosiu, namo, o svotas sako: "Nūgi tu pondžiau, kas pasdarė, dar parvažuosi, koks čia strokas, lyg čia toli?" ir vėl man dzvi. E. braciau, jau man ledaka, jau man suvis akyse tamsu. Mislinu sau: eisiu paskinkysiu arklus ir važuosiu namo, ba jau mani cik vercia... Jau man suvis akyse tamsu. U-gi svotas vėl man dzvi. Aš paskėliau eic... per uslanų cik bime... tai tau dzvi. Paskėliau ir aim... u-gi cik viduryj pirkios drokse... tai tau dzvi. Paskėliau, priajau prie durų, nerandu klamos! Dėl Džievo švento, kuri pasdėjo, cik ji čia buvo. Apraboju... duris adariau. u-gi cik per slanksej vikse... tai tau dzvi. Bet laukan išėju. Mislinu savam duki: paskinkysiu arklus ir važuosiu namo, ba jau man ledaka... jau mani cik vercia... Priajau prie vežimo, u-gi cik per rodziki (dyšlių) keberiokse... tai tau dzvi. Paskinkiau arklus,

nerandu botago. Zurau—an žemės; aš cik linke, u-gi cik bime... tai tau dzvi. Bet botagu pasėmiau. Inkopau vežiman ir važuoju. Cik su rozu in kapanicu vetorokše, kaktu ir žami tvokše... tai tau dzvi. Parvažavau namo, e motka klausia: "tėvu, kas čia tau akaktos?" Tai nieko, sakau, vuogelė, tai svotas man davė dzvi. Pabuciavo mani dušale, ba tai buvo gera moteriškela.

Prancūzų delegacijos šefas Versalio taikos derybose buvo "tigras" Clemenceau.

Per vieną banketą prie Clemenceau priejo kažkokia ponija, kuri paprašė įrašyti ką nors į jos albumą. Clemenceau pažiūrėjo į albumą ir susyk pagyvėjo: jis pamatė ten įrašyta Montenjios posakį: "Pasaulį valdo kvailiai." Clemenceau pasimė plunksnakotį ir parašė:

— Tikra tiesa. George Clemenceau, Prancūzijos ministris pirmininkas.

Gražindamas poniai albumą jis pridūrė:

— Kreipkitės į Wilsoną ir Lloyd George. Pamatysit, ir jie pasirašys.

Prieš savaitę Jonui Melinlupui atsitiko nelaimė: susitikęs su telefono postu sudaužė automobilį. Pats irgi pusingyvis tapo nugabentas į liginę. Jam buvo priskirta nursė Julė Nasturkaitė.

Kai už dienos Melinlupis pradėjo atsipeikėti ir žmones pažinti, pamatęs nursę Nasturkaitę net apsaljo; taip jam ji patiko. Syki, kada Julė mainė tvarščius, Melinlupis, paėmęs jos ranką, tarė:

— Džiule, gaila, kad nežinojau, jog tu čionai dirbi. Aš būčiau ankščiau savo automobilį sudaužęs.

šiolinis Lietuvos generalinis konsulas Karaliaučiuje Budrys buvo paskirtas generaliniu konsulu į New Yorką, o jo vieton paskirtas ligšiolinis Lietuvos pasiuntinys Rygoje patarėjas Dimša. Naujasis generalinis konsulas New Yorke Budrys yra žymus žmogus Lietuvoje, uoliai kovojęs dėl Lietuvos laisvės ir Klaipėdos krašto atvadavimo. Tikimasi, kad jis nemažai prisidės ir prie Amerikos lietuvių darbo.

Rugsėjo mėn. pirmoje pusėje iš Klaipėdos uosto jau išplaukė 1,000-sis šiais metais laivas. Pereitais metais 1,000-sis laivas išplaukė spalio 1 d., o 1934 m. — tik gruodžio 14 d. Tai parodo, kad laivų judėjimas Klaipėdos uoste smarkiai auga ir pats uostas įgauna didesnės reikšmės Baltijos jūroje.

Budrys — Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke

Šiomis dienomis Lietuvos konsuliarinėje tarnyboje įvyko kai kurių pakeitimų. Lig-

Kaip Lietuviai Ties Šiauliais Prieš 700 Metų Sumušė Vokiečius Kardinkus

Kaip žinome, šiemet rugsėjo 22 d. suėjo, 700 metų nuo garsiųjų Saulės arba Šiaulių kautynių, per kurias lietuviai smarkiai sumušė vokiečius kardinkus. Dabar šias sukaktuves plačiai mini Lietuvos spauda. Labai įdomų ir gražų straipsnį apie Šiaulių kautynes įdėjo Lietuvos šaulių laikraštis "Trimitas". Čia tu dr. J. Matuso straipsnį ir paduodame.

Tai įvyko 1236 m. rugsėjo 22 d. Tuomet žemaičiai, greičiausia, kunigaikščio Vykinto vadovaujami, visiškai sumušė jungtinę vokiečių kardinkų ir jų talkininkų kariuomenę. Priešo eilėse buvo: patys Livonijos vokiečiai - kardinkai, ryteriai maldininkai iš Vokietijos, rusai iš Didžiojo Naugardo ir Pskovo, pagaliau, žemgaliai bei latviai, lygiai ir estai. Kaip matome, tai buvo stipri jėga. Kad ir nebuvo vokiečių su jų talkininkais, kaip manė Daukantas, 10,000, bet jų skaičius vis dėl to išnešė kelis tikstančius. Jei turėti galvoje didesnės tos kariuomenės dalies europinį apsiginklavimą ir karo techniką (antra vertus, ir skaičius anų laikų sąlygoms buvo didelės), tai lietuviams teko susidurti su labai rimta jėga. Priešams vadovavo pats kardinkų magistras Volkvinas, gal but padėdamas vokiečių didikų Haseldorfo ir grafo Dannenbergo.

Kautynės įvyko šitokiomis aplinkybėmis: suvažiuojo kardinkų svečiai maldininkai spirte spyrė magistrą, kad pradėtų žygi. Mat, jie manė, kad lengvai apsidirbsiu su paginimis lietuviais. Magistras Volkvinas, nujausdamas žygio pavojingumą ir lietuvių jėgą, svyravo, bet pagaliau nusileido. Visa sutelktinė kariuomenė pasileido į žemaičius per Kuršą, greičiausia, kurio vakarinio Lielupės intako papūpiais. Pasidalinę būriais, vokiečiai teriojo žemaičių kraštą, atsieit, degino trichas ir naikino viską, kas pakliuvo. Pagaliau, tie krikščionybės plautojai, gerokai prisigrobę, grįžo namo ir traukė link šiaulių. Lietuvių iki šio vokiečiai nesutiko, bet tai buvo tylė prieš audrą. Mat, lietuvių giminėms buvo įprasta kariuoti štai koku būdu: įvilioti priešą giliau į kraštą, paslū užėiti iš užpakalio ir bugržtantiems užpuolėkams suduoti lemiamą smūgį. Tiesiog k'asišką to pavyzdį davė sambiečiai, kuomet jie 1256 m. važinamoje Kuršių Neringoje padarė užtvary ir skaudžiai sutruošė kryžiuočių. Panašiai atsitiko ir dabar. Rugsėjo 21 d. kryžiuočiai, linksmi grįždami namo, netikėtai prie vieno upelio pamato lietuvių kariuomenę. Didesnė vokiečių dalis, ypač riteriai maldininkai, nusigąsta ir bijo stoti vyras prieš vyrą. Mat, lietuvių buvo parinkta, kaip tyčia pelkėta vieta. Rytojaus dieną įsiveržėliai bandė pasitraukti, bet žemaičiai patys juos užpuolė ir daug išmušė. Mat, vokiečiai kampynėje pa-

lydėjo arklus ir buvo priversti kovoti pėsti. Anot senojo kronikininko ("Eiliuotoji Kronika"), lietuviai juos pliekė, "lyg bobas" ir rašytojas nuo savęs pridėda, girdi, "man gaila tų vyrų". Kurie bėgo, tuos tvojo medinėmis kuokomis. Žuvo patsai magistras Volkvinas, 48 kardininkai ir daug maldininkų riterių, kurie buvo atvykę kovoje su lietuviais pelnyti atlaidu. Anot rusiškų metraščių, tik kas dšimtas vyras tesugrįžo. Buvo nukauti ir anie vokiečiai didikai.

Reikia pabrėžti, jog Šiaulių kautynių metu pasireiškė lietuvių, latvių ir estų bendradarbiavimas. Nors jie (dar ir lyviai) buvo priversti dalyvauti šiame žygyje, bet kai lietuviai užpuolė įsiveržėlius, jie kautynėse nedalyvavo. Vadinasi, jie nepadėjo vokiečiams ir jų talkininkams, kai šie žūt-būt stengėsi ištrūkti nuo įnirusių žemaičių. Kurie vokiečiai paspruko: pro lietuvių eiles, tiems pastojų kelių lietuviams giminingi žiemgaliai. Matyt, visi vieno kilimo gyventojai suprato, kad iš neprąšytų vokiškų svečių jieims grėsia bendras pavojus. Ypač tai matom vadinamuo prūsuose, kurie, tiesą sakant, buvo tie patys lietuviai, tėsiskyrusieji nuo savo brolių aukštaičių ir žemaičių nedaugiau, kaip ir šiandien įvairių mūsų tarmių žmonės. Kai lietuviai 1260 m. prie Durbės sumušė vokiečius, tai bemažant sukilo visi pavergtieji

prūsai. Prieš kryžiuočius vėliau jiems talkininkavo Lietuvos kunigaikščiai Traidenis ir Vytenis (1281-1311 m.). Trijų lietuviškų giminių bendravimas klasišku būdu pasireiškė 1281 m., kada prieš vieną kryžiuočių pilį Prūsiose Traidenis pasiuntė savo lietuvius, kuriems vadą davė žiemgalį Nameisę.

Bet kaip latviai ir estai atsirado vokiečių karių eilėse? Mat, vokiečiai kryžiuočiai, pakrikštiję vietinius gyventojus, nori nenori jiems uždėdavo prievolę tarnauti kariuomenėje. Tą privilegiją kryžiuočiai buvo išgavę iš popiežiaus pasiuntinio, Viliaus Modeniečio. Popiežius Aleksandras IV jį 1260 m. iš naujo patvirtino. Jis sako, girdi, nukariautuosius, šiuo atveju prūsus, galima versti eiti karo tarnybą ir statyti pilis, ir tai imant iš jų įkaitus ar net sodinant į kalėjimą. Šaliai apirimus, jei būdavo duodama vietiniams gyventojams žemės, tai dokumente būtinai pažymėdavo ir karo prievolę. Čia pat tiks priminti, jog vokiečiai gausingomis dovanomis ir privilegijomis mokėdavo prišviliooti vietinių gyventojų, kuriuos jie panaudodavo mokesčiams rinkti, vertiko darbai ir pagaliau šnipinėjimui. Iš jų būdavo imami kelių žinovai karo žygiams, sakysim, į Lietuvą. Taip, sprendžiant iš vėlesnių atsitikimų, buvo ir Šiaulių žygyje. Be abejo, tam reikalui tarnavo latviai letgaliai. Vadinasi, kardinkai vietinius gyventojus panaudodavo jų pačių broliams pavergti. Tai įprasta kryžiuočių bei kardinkų sistema. Nepažįstančiam ano meto

santykių, gali kilti abejonė, kaip pagonyis lietuviai galėjo sutriuškinti gana didelę, europiškai sutvarkytą ir apginkluotą krikščionių kariuomenę. Bet, pasirodo, lietuviai jau iš seno buvo įpratę kariuoti. Ana, vyskupas Meihardas, 1186 m. nuvykęs į Romą, skundžiasi, kad galingi lietuviai daro daug žalos krikščionims. 12-to amžiaus pabaigoje ir 13-to pradžioje lietuviai stipriais būriais užpuolė įvairias Rusijos sritis. Jie teriojo žemes Naugardo, Pskovo, Minsko, Polocko, Vladimirio - Halicho, Voluinės ir Kijevo. Taip pat jie grobė Mozūriją ir kitas Lenkijos sritis. Jų kariuomenės skaičiai visai nemaži. Ana, 1204 m. 2,000 lietuvių traukia į Estiją. O Didžiojo Naugardo kronikininkas rašo, kad 1225 m. į Naugardo žemę atvykę jų 7,000, pasak kronikininko, skaičius, "kokio nebuvo nuo pasaulio pradžios". Enrikas Latvis rašo, jog lietuviams priešai buvę lyg klajojančios avys, vilko nasruose. Anot jo, 13-to amžiaus pradžioje lietuvių tauta buvo galingiausia visoje Pabaltėje. Tame pačiame šaltinyje prie Rygos lietuvių vadas Zveigaitis savo draugams pastebi: "Ar matėte, kaip drebėjo vokiečių rankos, kai jie davė mums midaus atsigerti?... Vargu, ar užteks mūsų tautos saujelėi to miesto dulkių"... Kitu aveau lietuviai vadinami "plėšriais vilkais".

Ir apsiginklavę lietuviai buvo gerai. Eiliuotoji Livonijos sidabru spindėje. Kitoje vietoje tą spindėjimą jis lygina su stiklu. Lietuviai sudary-

davo tvarkingus raitininkų būrius, vartojo balnus ir penitus. Dar daugiau, Angulės Daugavpilį, Traidenis pasidirbina akmenų svaidomąją mašina. Tokis lietuvių ginkluotumas ne vieną kartą. Vieną kartą lietuviai per naktį pasidirba tiltą per Dauguvą. Į žygius jie imdavosi ir vežimais paimitam grobiui vežti. Nuvykę į Ezelio salą, lietuviai kovai su vokiečiais užsibarikaduoja vežimais, už kurių lindėdami s.kmingai atremia vokiečių raiteliai. Kaip žinoma, šia priemone keletą šimtmečių vėliau panaudojo karui genijalus ir nenugalimas čekų didvyris Jonas Žižka. Kad lietuvių ginklai buvo geri, rodo vienas atsitikimas su jų šaka bei tarpe prūsais, būtent, vieną prūsų svardyklę atima vokiečiai ir ją sekmingai kovoja su pačiais jos savininkais.

Lietuvių laimėjimas ties Šiauliais yra svarbus įvykis. Čia susijungusi Lietuva pirmą kartą sutriuškina sutelktines vokiečių kryžiuočių pastangas. Dar reikia atsiminti, jog čia buvo surengtas pirmas kryžiaus žygis prieš Lietuvą, paskelbtas popiežiaus Grigaliaus IX. Vadinasi, Europos riteriai, viliojami atlaidų ir organizuojami vokiečių, padarė pirmą stambų bandymą krauju pakrikštyti laisvuosius lietuvius. Šie gi tą pasikėsimą į jų gimtąją žemę ir tautybę sekmingai atrėmė. Livonijos kardinkai to smūgio negalėjo pakelti ir jau kitais metais susijungė su Prūsijoje įsikūrusiais kryžiuočiais. 1236 metais Šiaulių laimėjimas pradėjo visą virtinę lietuvių laimėjimų, kurių didžiausias bu-

vo prie Tanenbergo, kur vokiečiai kryžiuočiai gavo mirštamą smūgį. Bebaigiant reikia iškelti vieną aplinkybę. Kryžiuočių vokiečių smelkimas į Baltijos pajūrį ir čia švaistymasis kadū buvo daugiau prekybinio-ekonominio pobūdžio, o ne t. kybinio. Tai jau prieš didįjį karą pastebėjo nešališkas vokietis dr. Aubinas. Ištikrųjų, Livonijos arkivyskupas Albertas 1256 m. plačiame aplinkraštyje atvirai sako, girdi, "visos minėtos žemės (tai yra Baltijos kraštai) po Dievo pagalbos, daugiausia pirklių pastangomis yra atverstos į krikščionių tikėjimą". Šita dalykas mums paaiškina kryžiuočių kare žiaurumus ir pastangas stipriai atsistoti svetimoje žemėje ir, pagaliau, užvaldyti gyventojus. Tsb.

FRANCIŠKONŲ VEIKIMAS

Šių metų spalio 6, 7 ir 8 d., Louisville, Ky., įvyks visuotinas Švento Pranciškaus Trečiojo Ordono suvažiavimas, kuriame dalyvaus ir iš Romos atvykęs tos kongregacijos generolas kun. Bede, M. O. C., prieš tai buvęs Amerikos pranciškonų provincijolu.

LEISK MAN DIRBTI

Visi nori nuolatinių dirbti — ir pieno bonka mėgsta visuomet būti vartojama dirbti — pristatant gryną, šviežią pasteurizuotą pieną kasdieną. Jeigu mane laikysite kelias dienas, aš negaliu atlikti savo užduotį. Išplaukite mane dabar ir išstatykite pienui.

AČIŪ!

PAMATYKITE PATYS

Kam "Dvigubai Švelni" Old Golds

jus pasiekia 100% DIRBTUVES-ŠVIEŽUME

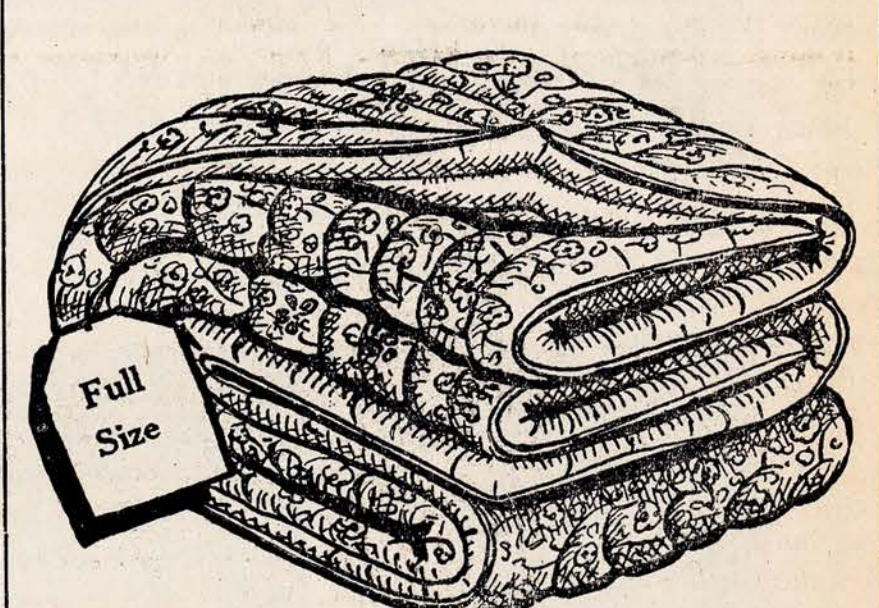

Copyright, P. Lorillard Co., Inc.

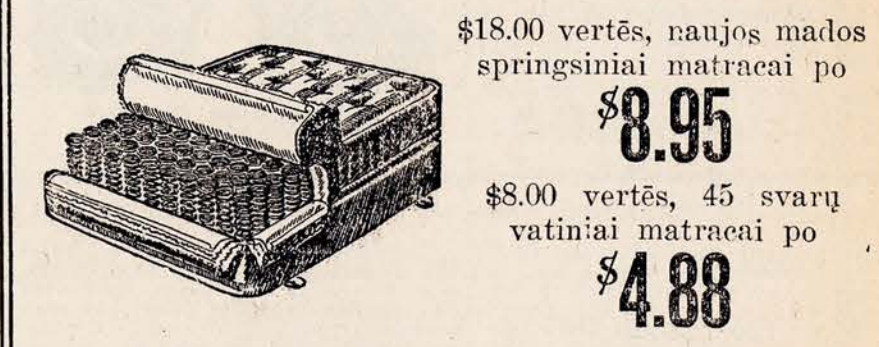
RINKTINIO DERLIAUS TABAKAS
juos padaro **DVIGUBAI-ŠVELNIAIS**

2 EILĖS DVIGUBO "CELLOPHANE,"
palaiko juose **DIRBTUVĖS-ŠVIEŽUMĄ**

**KALDROS — BLANKETAI
MATRACAI**
PARSIDUODA UŽ LABAI
SUMAŽINTAS KAINAS
PROGRESS KRAUTUVĖJ
PIRKITE! TAUPYKITE!

\$2.95 vertės pilnos mieros lengvos ir šiltos va-
tinės kaldros po **1.49**
\$4.50 vertės pilnos mieros kaldros su 100% vil-
ny išpildytu vidu Sateen kombinacijos viršai. **2.88**
tik .....
\$6.50 70x80 dubeltavi maišytų vilnų blanke-
tai, pasirinkimas **3.95**

\$18.00 vertės, naujos mados
springsiniai matracai po
\$8.95
\$8.00 vertės, 45 svarų
vatiniai matracai po
\$4.88

Specialiai sumažintos kainos ant viskių šildomų
pečių — kombinacijos pečių — rakandų — radio ir t.t.
— PIRKITE DABAR —
PASINAUDOKITE DIDELIAIS BARGENAIŠ
PROGRESS FURNITURE CO
3222-24-26 S. Halsted Street
Tel. VICTory 4226
J. KALĖDINSKAS, Vedėjas

Iš Mūsų Veikimo Centro

LAISKAI A. L. R. K. FF. DERACIJOS SKYRIAMS

Seniai buvo jaučiamas reikalas bent retkarčiais rašyti laiškus iš mūsų veikimo centro į skyrius. Bet prie to nepriedavom, nes laiko nebuvo ir lėšas taupėm. Tačiau dabar pasiryžom kiekvieną mėnesį siuntinėti skyriams laiškelius su įvairiais mūsų veikimą liečiančiais pranešimais. Pirmąjį tokį laišką jau išsiuntėm. Jis rašomas ne tik valdybų žiniui, bet visam A. L. R. K. Federacijos skyriui ir toms draugijoms, iš kurių skyrius susidarė. Dėl to prašome jų skaityti susirinkimuose.

Federacijos sekretorijatas, pradėdamas tuos laiškus į skyrius rašinėti, pasitiki, kad tai padės sustiprinti ryšius tarp centro, apskričių ir skyrių ir taip pat labiau išjudins skyrių veikimą.

Taip pat pasitiki, kad skyriai pritrauks į Federaciją daugiau draugijų, daugiau veikėjų, atsiradus daugiau veikimo, padidės ir išdas ir dėl to nereikės dėl lėšų stokos sustabdyti laišku rašinėjimo.

Ligšiol Federacijos sekretorijatas su skyriais tik per laikraščius tesusisiekdavo. Tai pasirodė permaža. Ačiū liet. katalikų laikraščiams, kad jie neskundė vietos mūsų pranešimams. Manome, kad ir ateityje jie neatsisakys mūsų veikimo centrui patarnauti, nes Federacijos pranešimai bus siunčiamami ir laikraščių redakcijoms.

Mūsų Darbas Spalio Mėnesyje

Lietuva Vilniaus neteko 1920 metais spalio mėn. 9 d. Mūsų Federacija buvo pirmoji, kuri savo kongrese nutarė spalio devintąją pavadinti tautos gedulo diena ir ją tinkamu būdu paminėti.

Toks Federacijos nutarimas padarytas 1921 metais. Ši nutarimą Federacija ligšiol tebevykdo ir ji vykdyta, kol Vilnius nebus atvaduotas.

Federacija ir savo kongresuose ir patis centras atitinkamai pranešimais spaudoje ragindavo ir ragino visus apskričius ir skyrius rengti spalio 9 d. — tautos gedulo dienos paminėjimą. Kas met būdavo rėkamos aukos Vilniaus reikalams.

Tas pats ir šiemet. Neturi likti nė vieno Federacijos skyriaus, kuris nesurengtų spalio 9 d. pasikaitų, prakalbų, ar šiaip kokio parengimo. Kur Federacijos skyrių dar nėra, kas kita su tuo reikalu turi pasirūpinti.

Gerb. kun. Klebonai prašomi surengti bažnyčiose pamaldas už visus tuos, kurie dirba ir kovoja dėl Vilniaus atvaduavimo, kad Aukščiausias laimintų jų žygius.

Reikia parinkti ir aukų persekiojamųjų Vilniaus krašto lietuvių šelpėnui.

Reikia pardavinėti Vilniaus pasus ir ženklelius.

Aukos ir pinigų už pasus ir ženklelius reikia siųsti per Federacijos centrą.

Mat, kongreso nutarimu, Fe-

deracijos skyriai yra ir Vilniui Vaduoti Sąjungos skyriai. Dėl to esame užparęginti rūpintis visais Vilniaus vadavimo reikalais.

Ziūrėkime, kad nepraleistume tautos gedulo dienos. Ypač svarbu šiemet, nes mūsų tautiečiai Vilniuje netenka organizacijų, spaudos, mokyklų. Jie reikalingi mūsų moralės ir materialės paramos.

Paprašykime, kad mūsų visuomenės vadai ir juristai (advokatai) parašytų tinkamas rezolucijas, kurias reikia priimti masiniuose susirinkimuose ir siųsti Tautų Sąjungai ir pačiai Lenkijai. Juk mes negalime tylėti, kuomet mūsų tautiečiai Vilniuje persekiojami. Be to, pasaulis turi žinoti, kad mes be Vilniaus nenurimsim.

Kas Kitą Mėnesį

Lapkričio mėnesį pašvęskime katalikiškojo veikimo stiprinimui. Pritraukime prie Federacijos katalikiškas draugijas; nurodykime joms, kad šiais visokių neramumų laikais, katalikai turi sudaryti stiprų frontą. Jei tam darbai reikės informacijų, Federacijos konstitucijų, ar ko kito tuoj rašykite A. L. R. K. F. raštine.

Kaip yra svarbu parapijų turėti Federacijos skyrių, labai įtikinančiai yra įrodę Federacijos centro narys kun. Jonas Balkūnas savo referatų, skaitytame 1935 m. kongrese. Referatas tilpo 1935 m. kongreso protokolo knygoje. Jis vadinasi "Federacijos skyrius parapijos gyvenime". Veikėjai prašomi pasinaudoti referate nuosekliai išdėstytais nūmintimis. Pasidalinkite jo nūmintimis su skyrių susirinkimų dalyviais ir šiaip draugijų veikėjais. Kas neturi 1935 m. Federacijos kongreso protokolo knygos, prašęskit, prisiųsim.

Mokesciai ir Aukos

Į Federacijos centrą praėjusį mėn. užsimokėjo:

- 9-to skyriaus (Montello, Mass.) draugijos:
- Šv. Vardo Draugija \$1.00
- L. R. K. S. A. kuopa 1.00
- Šv. Panelės Nek. Pras. 1.00

AKIŲ GYDYTOJAI

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS
OPTOMETRICALLY AKIŲ
SPECIALISTAS

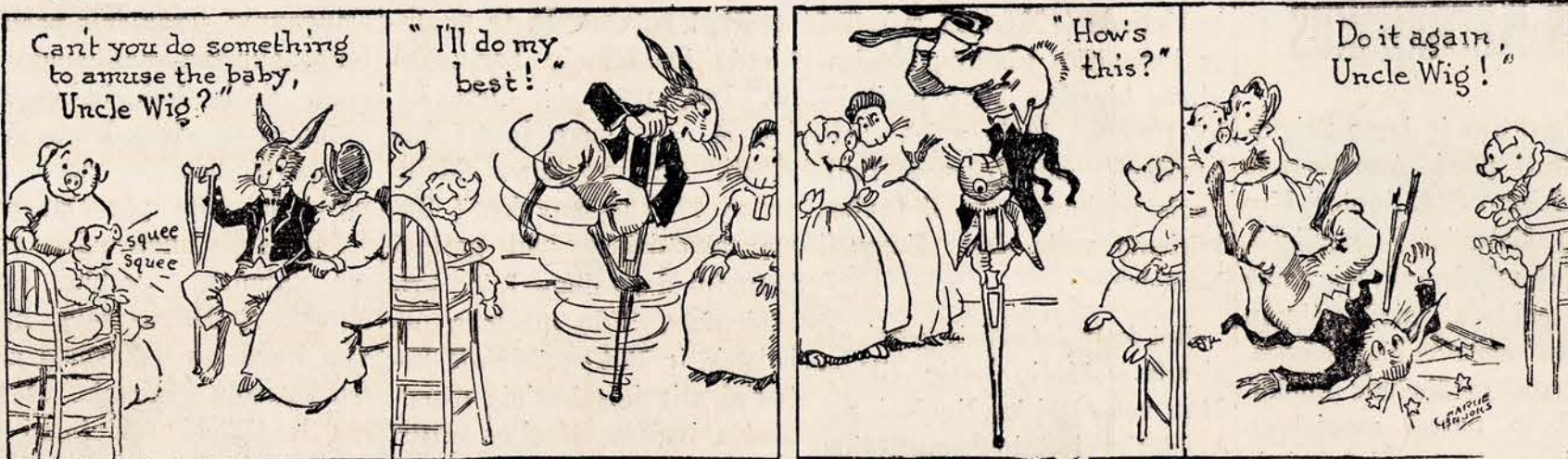
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo, akių apimimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prieingia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodancia mažiausias klaidas. Specialė atyda atkreipiama į mokyklos vaikus. Kreivios akys atitaisomos. Valandos nuo 10 iki 8 v. Nedėlioju nuo 10 iki 12. Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinų. Kainos pigiau kaip pirmiau.

4712 SO. ASHLAND AVE.
Phone Boulevard 7589

30 METŲ PRITYRIMAS
Akys egzaminuojamos — akiniai pritaikomi

DR. JOHN SMETANA
OPTOMETRISTAS
1801 S. Ashland Avenue
VALANDOS: kasdien nuo 9 iki 12 — 1:30 iki 8 vak.
Tel. CANal 0523

UNCLE WIGGILY'S TRICKS

WISCONSINO LIETUVIŲ ŽINIOS

Misijos Šv. Petro Bažnyčioje

KENOSHA. — Šv. Petro bažnyčioje, spalio 12 d., prasidės misijos 7:30 val. vak. Misijos bus laikomos rytais ir vakarais kiekvieną dieną ir baigsis spalio 18 d., 7:30 val. vakare. Misijas duos Tėvai Marijonai.

Kviečiu visus, Kenošos ir apylinkės lietuvius, tinkamai prisiruošti ir gerai atlikti misijas, kurios, be jokios išimties, visiems yra reikalingos. Misijos yra būtina reikalingos dideliems nusidėjėliams, kad pataisytų savo nuodėningą gyvenimą, atsikeltų žemiranių žmogų nedorybių, apvalytų išpažintyje iš nuodėmių tikra atgaila savo sielą ir grįžtų prie Dievo, kad neblūntų, bet gyventų. Misijos yra reikalingos ir geriems, teisingiems, šventą gyvenimą vedantiems, kad gerieji būtų dar geresni, teisingieji būtų dar teisingesni, šventą gyvenimą vedantieji gyventų dar švenčiau. Taigi, malonėkite, karščiau pasimelsti ir apmąstinti tas misijų laimingas dienas, kuriose Dievas taip dideliu ir gausiu saiku teikia savo malones tiems, kurie jėse dalyvauja. Taip pat, nepamirškite ir kitus paraginti dalyvauti misijose, nes Dievo valia yra, kad visi žmonės atsiektų amžinąją laimę danguje ir amžinai ją džiaugdamiesi garbintų savo Sutvėrėją.

Visus maldauju, dėl išganymo meilės ir jūsų pačių išganymo, per šį laikotarpį daugiau, karščiau pasimelsti, prisiminti šventą misijų laiką ir kitus savo išmintingais patarimais, paraginimais prie to vesti. Jūsų Klebonas

ingiems, šventą gyvenimą vedantiems, kad gerieji būtų dar geresni, teisingieji būtų dar teisingesni, šventą gyvenimą vedantieji gyventų dar švenčiau. Taigi, malonėkite, karščiau pasimelsti ir apmąstinti tas misijų laimingas dienas, kuriose Dievas taip dideliu ir gausiu saiku teikia savo malones tiems, kurie jėse dalyvauja. Taip pat, nepamirškite ir kitus paraginti dalyvauti misijose, nes Dievo valia yra, kad visi žmonės atsiektų amžinąją laimę danguje ir amžinai ją džiaugdamiesi garbintų savo Sutvėrėją.

Visus maldauju, dėl išganymo meilės ir jūsų pačių išganymo, per šį laikotarpį daugiau, karščiau pasimelsti, prisiminti šventą misijų laiką ir kitus savo išmintingais patarimais, paraginimais prie to vesti. Jūsų Klebonas

Iškilmės gerai pavyko Šv. Petro bažnyčioje naujo stogo uždėjimo ir iš lauko pusės atnaujinimo užbaigtųjų iškilmės, rugsėjo 27 d., puikiai pavyko. Padaryta pelno virš \$200.00. Tiesa, lietus truputį trukdė ir nebuvo galima iš lauko pusės nufotografuoti bažnyčią ir susirinkusius žmones, tačiau mes galėsime kitą rasti tinkamą progą ir tai padaryti. Dabar yra dedamas naujas stogas ir ant mo-

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Ofiso Phone Res. and Office
PROspect 1028 2359 S. Leavitt St.
CANal 0706

DR. J. J. KOWAR
(KOWARSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2403 W. 63rd St., Chicago
OFFICE HOURS
2 to 4 and 7 to 9 P. M.
Sunday by Appointment

DR. STRIKOL'IS
PHYSICIAN and SURGEON
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso Valandos
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak.
Nedėliomis pagal sutartį
Ofiso Telef. BOUlevard 7820
Namų Tel. PROspect 1930

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 W. Cermak Road
Valandos 1-3 ir 7-8
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį
REZIDENCIA
6631 S. California Ave.
Telefonas REPublic 7868

DR. CHARLES SEGAL
OFISAS
4729 So. Ashland Ave.
2 lubos
CHICAGO, ILL.
Telefonas MIDway 2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vakare

DR. MAURICE KAHN
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave.
Tel. YARds 0994
Rez.: Tel. PLaza 2400
VALANDOS:
Nuo 10-12 v. ryto; 2-3 ir 7-8 v. vak. Nedėliomis nuo 10 iki 12 diena

Tel. CANal 0257 Res. PROspect 6659

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezidencija 6600 So. Artesian Ave.
VALANDOS: 11 ryto iki 2 popiet 6 iki 8 val. vakaro

Tel. BOUlevard 7042

DR. G. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Val.: nuo 9 iki 8 vakare
Seredoj pagal sutartį

Tel. Ofiso BOUlevard 5913-14 Res. KENwood 5107.

DR. A. J. BERTASH
Ofiso val. nuo 1-3; nuo 6:30-8:30
756 West 35th Street

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Tel. VIRginia 0036
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 p. m.
Nedėliomis pagal sutartį

DR. CHARLES SEGAL
OFISAS
4729 So. Ashland Ave.
2 lubos
CHICAGO, ILL.
Telefonas MIDway 2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vakare

kyklos ir atnaujinama iš lauko pusės visa mokykla. Kai darbas bus baigtas, tada nufotografuosime ir bažnyčią ir mokyklą. Tik, žinoma, reik daugiau pastangų, triūso ir aukų, n.s mokyklos atnaujinimas kainuos apie \$650.00. Dievui padedant, darbuodami galėsime sukelti šią būtina reikalingą sumą padėtinai mokyklos atnaujinimo lėšų.

Sheboygan, Wis.

Spalio 1, 2 ir 3 d. vakarais įvyksta mūsų bažnyčioje pamaldos prie šv. Teresės. Ro-

LIETUVIAI DAKTARAI

Tel. Calumet 5974 Ofiso valandos 9 ryte iki 8 vakare išskiriant sekmdienius ir trečiadienius.

DR. A. P. STULGA
DANTŲ GYDYTOJAS
3259 So. Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Res. Tel. GROvehill 0617
Office Tel. HEMlock 4848

DR. J. J. SIMONAITIS
2423 W. Marquette Road
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Val. 2-4 ir 7-9 vak.
Ketv. ir Nedėliomis susitarus

Tel. CANal 2345

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2158 W. Cermak Road
Val.: 2-4 ir 7-9 val. vakare
Ketvėrgais pagal sutartį
2305 So. Leavitt St.
Tel. CANal 0402

DR. P. ATKOCIŪNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Užm. Ketv. ir Pėtn. 10 9 val
3147 So. Halsted St., Chicago
Paned., Sered. ir Subat. 2-9 val.

DR. A. J. MANIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIRginia 1116 4070 Archer Ave
Valandos: 1-3 popiet ir 7-8:30 vakare
REZIDENCIA
LAFayette 3051 2519 W 43rd St
Valandos: 9-10 ryto ir 5-6 vak
Trečiadieniais ir Sekmdieniais pagal sutartį

Residence
6609 S. Arterian Ave.
PROspect 3403

DR. A. J. SHIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS
3156 W. 59th St.
HEMlock 5998
VALANDOS:
2-4 popiet — 7-9 vakare
Trečiadieniais ir Sekmdieniais pagal sutartį

Tel. ofiso: LAFayette 4017 Res.: 2456 W. 69 St.
Tel. namų: HEMlock 6286

DR. A. G. RAKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4142 Archer Avenue
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 P. M.
Res. ofiso val.: 10-12 A. M. & 8-9 P. M.
Trečiadieniais ir Sekmdieniais pagal sutartį

žančius bus kalbamas trečiadienio vakarais ir sekmdienį po pietų 3 val.

Naujų narių priėmimas į Tretininkus įvyks sekmdienį po rožančiaus pamaldų. Tą dieną priėmė šv. Pranciškaus šventę. Žodį, kitą, progos, reikia tarti apie mūsų tretininkų kuopelę. Jų skaičius, tiesa, yra nedidelis apie 30 narių, bet, be tiesioginių savo pareigų, darbuose bažnyčios reikalais yra pirmieji. Jei turi mūsų bažnyčioje įrengę naują, gražų langą, gražią šv. Pranciškaus stovyją ir šiaip jau įvairių prie altariuus daiktų. Pastaruoju laiku padovanojo gražią albatų. Kas pirmą mėnesio penktadienį šv. Mišios yra laikomos

PASKOLOS ANT NAMŲ

Skoliname pinigų ant pirmų morgičių lengvais išmokėjimais. Jūsų padėti pinigai yra apdransti iki \$5,000.00 per Federal Savings and Loan Insurance Corporation. Dėl informacijų kreipkitės į

SIMANO DAUKANTO
FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2202 W. Cermak Road
Ben J. Kazanauskas, Raštininkas.

SUKYS - DOODY - ANTONISEN
INC
3320 So. Halsted Street
PHONE: YARds 5215
D A B A R Pirmus Morgičius Skolinam ir Perkam REAL ESTATE
Visokios Rūšies Insurance — Ugnies, Viesulo, Automobilų, Sūdkų ir t. t.

JOKIŲ SUODŽIŲ RANGE Silver Flash OIL JOKIŲ PELENŲ

Vandens Baltumo — Nesnirda — Švariai Dega — Lygus PRODUKTAS DIDŽIAUSIO FUEL OIL RAFINIRUOTOJO ŠIOJ TERRITORIJŲJ Mes greitai pristatome ir garantuojame pilną mierą su City Seal'ar apžūrėtai, saukrotai, trokai, KUOMET REIKIA ALIEJAUS PEGIAMŠ SAUKITE CANAL 2020

TRIANGLE OIL COMPANY
2430 West 26th St., Chicago, Ill.
KURŲ ALIEJAI VISOKIEMS ŠILDYTVAMŠ
PETER BALŠITIS, Manager

BARGENAI
Forklozuoti Už Morgičius
Matykite Mus Pirm Negu Pirssite
B. R. PIETKIEWICZ
2608 West 47th St. LAFayette 1083

tretininkų intencija. Žodžiu sakant, mūsų tretininkai stengiasi gyventi sulyg obalsio "dirbk ir melskis".

Parapijos metinė vakariene įvyks spalio 18 d., o bazaras lapkr. 14 ir 15 d. Parapijos rėmėjos platina vakarienės tikietus, o M. Jekinevičienė su O. Simonyne ne pririnko bazarui iš biznierių gražių dovanų.

Spalio 4 d. šv. Vardo draugija ir sodalietės bendrai eis prie šv. Komunijos, šv. Vardo draugijos susirinkimas įvyks tuoj po ankstybųjų mišų. T. P.

BIZNIERIAI, GARSINKITĖS "DRAUGE"

Ar Ėmė VITAMINŲ Šiandien?

Naujasis NUGA-TONE dabar moksliskai sustiprintas su VITAMINAIŠ A ir D sustiprina susilpnėjusius organus. Tai pulkus skilvio valtas, patalpas apetitą ir yra tiesioginė pagalba. Padidina skaito ir plonųjų žarnų sulčių apytaką. NUGA-TONE veikia širdį ta prasme, kad padidina energiją visais atžvilgiais. Besveikiant po ligos jis yra ypačingas vaistas. Mėgink dabar naują NUGA-TONE sustiprintą su VITAMINAIŠ A ir D. Pertikrink save su NAUJA LAJĖGA siuose vaistuose. Pasikmės užtikrintos arba pinigai gražinami. Parsiduoda pas visus vaistininkus. Nuo užkiečiojimo imk — UGA-SOL — tai idealus liuosuotojas — 25c ir 50c.

VIETINĖS ŽINIOS

Iš West Pullmano Padangės

Rugsėjo 27 d., š. m., Šv. Petro ir Povilo parapijiečiai didžiausiu džiaugsmu pasveikino ką tik sugrįžusį iš Lietuvos savo kleboną, kun. Anicetą Linkų.

Didžiulien ir puikiai išpuoštą parapijinę salėn prisirinko sausokimšai tiek žmonių — savųjų ir svečių iš kitų parapijų, kad nebeteko vietos užstulėj!

Vietinis trustisas, Juozapas Savičius, savo ir parapijos vardu trumpoj, bet gražioj prakalboj pasveikino kleboną tuo širdžiais žodžiais. Kleboni atkalbėjus malda, visi linkimai susėdo už stalų, smaliugaudami skaniais užkandžiais.

Visiems pasismaginus gamdymais, prasidėjo neilga, tačiau, be galo graži programėlė. Vietinių sesučių ir vargonininko p. Railos išmokyti vaikučiai atvaidino, kaip vaikučiai bezaizdami ir bejuokaudami, staiga sužino, jog jų taip nuoširdžiai mylimas ir gerbiamas klebonėlis jau pavaižiavęs iš Lietuvos. Vaikučiai iš džiaugsmo pradeda šokinėti ir bėga sutiktų jojo. Iš lauko girdis didžiais vaikų sukeltas triukšmas ir šauksmas: "Sveikas, sveikas gyvas klebonėli! Ką mums atvežei iš brangios Lietuvos?!"

Po šio mokyklos bernaičiai ir mergaitės labai puikiai sudainavo keletą pasveikinimo dainelių; gi viena mergaitė (gaila, pamiršau jos pavardę!) gražiomis eilutėmis pasveikino savo kleboną visų vaikų vardu. Pagaliau, vaikučiai įteikė klebonui parapijos dovaną, būtent: gražią sutaną (cassock), apsiaustą (itališką) ir biretą.

Kalbų buvo maža. Iš kalno buvo taip nutarta, kadangi bendrai visos kalbos, paprastai esti tos pačios ir, tiesą pasakius, paprastai nuobodžios. Taigi, pasitenkinta tik Snaudalio pasveikinimo eilėmis, gydytojo Stepono Biežio ir dar vieno svečio pasveikinimu. Abudu trumpai ir drūtai išreiškė savo džiaugsmo ir pagarbos jausmus visų mylimajam klebonui, šiuomi ir baigėsi svarbusis programą.

Po šio stalai sustumta pa-

si. nini; pasamdyti muzikantai užlipė ant estrados ir prasidėjo šokiai. Čia turio pažymėti, kad labiausia šokta suktiniai, polkelės ir rateliai, o džiazo lyg kad ir nesigirdėjo.

Visų nuotaika buvo neapsakomai linksma ir vieningai džiūgaujanti. Klebonas be jokios atvangos buvo apsuptas savų parapijiečių ir suvažiavusiųjų svečių. Galima buvo patėmyti, jog jis visų mylimas ir gerbiamas. Tiesą pasakius, kitaip ir negali būti. Man teko išbūti šioj parapijoj keletą savaičių ir aš turėjau progos gerai išžiūrėti į Šv. Petro ir Povilo bažnyčios ir parapijos jojo įvestą tvarką.

Tai gyventi be galo jauku. Visi dirba iš vieno su klebonu. Kun. Linkus pačioj stiprumoj, pilnas energijos, išmintingas, darbštus, nuoširdus — tikrasis vaikų tėvas! Rūpinas stropiausiai visais ne vien tik dvasiniais, bet ir žemiškais bažnyčios ir parapijos reikalais.

Jam pagelbsti labai dori ir sumanūs du trustisai: jau mano paminėtas Juozapas Savičius ir Stanislovas Piktuzis; be šio dar 20 komitetininkų. Jie visi kartu su klebonu išsijuosę darbuojas ne dėl savo garbės, ar kitų kokių savų sumetimų, bet dėl DIEVO garbės ir parapijos naudoms. Dėl šio tai trumpu laiku ir nuveikta labai ir labai daug!

Bažnyčia, kad ir nedidelė, tačiau, labai švariai ir su skoningu palaikoma. Pilna žvakių ir žvakelių; visos padarnės, bažnytinieji drabužiai, žibintai taip ir blizga! Lygiai šviri ir klebonija, ir mokykla, ir sesučių namas, ir svetainė. Visur regisi išmintingo šeimnininko ir jo, o pagelbininkų ranka.

Parapija nedidelė; tačiau, parapijinės pajamos, galima sakyti, didžiausios. Mat, parapijiečiai ne vien tik bažnyčioje sumeta nemažas rinkliavas, bet ir nuolatos sumano įvairių įvairiausias pramogėles — beveik kas šventadienis čia viena, čia kita draugija daro parapijos naudai tai vakarėli, tai piknikėli, tai šokių!

Reikia stebėtis, jog kun. A. Linkus taip trumpu laiku sušpėjo išmokėti dideliausį skolos pinigų kiekį. Trustisai su-

DETECTIVE RILEY

By Richard Lee

komitetininkais turi vilties iki 1938 metų (25 metų parapijos jubiliejui) išmokėti visą skolą (per \$15,000). Jie pasitiki savo klebonu, savo energija ir parapijos gerais norais. "DIEVAS mums pagelbės!" sako jie; "kadangi mes visi einame iš vieno su savo dvasios Tėvu!"

Ir aš tikiu, jog jie pasieks savo siekio. Dorų žmonių yra labai daug. Kad ir nėra turuolių, tačiau, duosnumas atstoja turtus. Jie jaučiasi esą lietuviai, o jau visiems yra žinoma, jog lietuviai atsižymi savo stipria dvasia, savo pamaldumu. O kas su DIEVU gyvena, tasai nuveikia milžiniškus darbus.

Kun. Al. Bublys, M.I.C.

Rėmėjų Piknikas

Rudeninis Šv. Kaz. Akad. Rėmėjų dr. jos piknikas bus šį sekmadienį, spalio 4 d., Vytauto parke. Rėmėjos prie pikniko jau prisirengusios. Visus kviečia, visų lauks. Tikslas gražus — visas pelnas skiriamas Šv. Kazimiero seserų vienuolyno statybos fondui.

T-la

Netikėta Puota

BRIGHTON PARK. — Mikalina Jurkšienė, 4353 S. Maplewood ave., savo vardinėse, rugsėjo 28 d., sulaukė daug svečių ir viešnių, kurie atnešė gražių dovanų. Ji labai dėkinga visiems svečiams ir rengėjams, kurios daug pasidarbavo: B. Ordinienei, O. Pocienei, B. Daukšienei ir kitoms.

Pp. Jurkšai gyvena savam name; augina dukterį Elena, kuri lanko parapijos mokyklą.

Šv. Mykolo Atlaidai

NORTH SIDE. — Kaip jau buvo "Drauge" rašyta, Šv. Mykolo atlaidai tapo nukelti į sekmadienį, spalio 4 d.

Mišios šv. bus 8, 9 ir suma 10:30 val. Kun. Bublys, iš Marijonų kongr., šeštadienį atvyks su dvasine pagelba. Išpažintys bus klausomos 3 ir 7 val. vakare.

Sekmad. sumą laikys kun. Bublys ir pasakys du pamokslus: per sumą ir per mišparus, 3 val. po pietų.

Mišparus laikys kun. A. Briška, asistuos kun. P. Gasiūnas ir V. Černauskas.

Visus kviečiu pasinaudoti Dievo malonėmis.

Parap. bazaras prasidės spalio 4 d. ir tęsis 11 ir 18 d.

Kun. J. Šaulinskas

Viskas Pirengta

NORTH SIDE. — Parap. komiteto ir draugijų darbininkų susirinkime nutarta išleisti laimės būdu brangi dovaną, gauta iš geradarių biznariaus, kuris niekuomet neatšako parapiją parenti. Tikietukai jau išdalinti. Nusipirkę tikietuką kiekvienas galės tikėtis laimės.

Taip pat užsakyta ir kitokių įvairių dovanų bazarui. Jas gaus, kas tik atsilankys ir pabandys savo laimę. Kle-

REUMATIZMAS SAUSGĖLĖ

Nesikankykite savęs skausmais: Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungių raumenų sunkumu: nes skaudėjimai naikina kūno gyvybę ir dažnai ant patalo paguldo. CAPSICO COMPOUND moutis lengvai pašalina viršminėtas ligas: mums šlandien daugybė žmonių surmėla padėkos pasveikę. Kaina 50c per paštą 55c, arba dvi už \$1.05. Knyga: "SALTINIS SVEIKATA" TOS" augalais gydytis. kaina 50 centų.

Justin Kulis
3259 SO. HALSTED ST.
Chicago, Ill.

bonas daug deda pastangų bazarą pasisekimui. Be to, sakė, yra pakvietęs į bazarą savo prietelius bridgeportiečius ir brightonparkiečius. Esame prisirngę visus atviromis lietuviškoms širdims priimti.

Bazaras prasideda 4 d. spalio ir tęsis per du sekmadienius vakarais, t. y. spalio 11 ir 18 dd. Pirmą bazarą vakarą pradėsime pasiprašę mūsų parap. globėjo šv. Mykolo pagelbos, kurio šventę apvaikėšiosime tą dieną iškilmingais mišparais, 3 v. po pietų. Visų prašoma skaitlingai dalyvauti ir bažnytinėse iškilmėse ir bazare.

Federacijos skyrius rengiasi tinkamai paminėti Vilniaus užgrobumo sukaktuves tai dienai pritaikintomis kalbomis ir dainomis. Skyrius kviečia vietos lietuvius skaitlingai atsilankyti. Programą rengia vietinis varg. N. Kulys su dideliu parap. choru. Tarp dainų bus ir kalbų, kuriose bus nušviesta dabartinė Vilniaus ietuvų padėtis. Be to bus iš-

(Per Gothenburgą, Švediją)
Patogi ir greita kelionė Pigios Laivakorčių kainos

Laivų išplaukimai iš N. Y.
KUNGSÖLUND SPALIO 21
GRIPSHOLM SPALIO 29
DRÖTTNINGHOLM LAPK. 19
GRIPSHOLM GRUOD. 8

Platesnes žinias apie kelionę teikia veltui ir, parduoda laivakortes, visi mūsų autorizuoti laivakorčių agentai ir visi švedų Amerikos Linijos Skyriai.

SWEDISH AMERICAN LINE
430 Fifth Ave. and 4 W. 51st St.
Rockefeller Center, N. Y. City

neštas protestas prieš žiaurius lenkų persekiojimus Vilniaus krašte.

Paminėjimas įvyks 9 d. spalio tuojau po pamaldų, parap. svetainėj. Įžangos nebus, bet tik kas norės kalės įsigyti Vilniaus pasą.

Draugija Šv. Juozapo laikys mėnesinį svarbų susirinkimą sekmadienį, spalio 4 d. Kviečia visus narius būtinai atsilankyti. Susirinkimo svarbumą nariai patirs ant vietos.

Vietinė spulka praneša, kad persiorganizavimo darbas jau galima sakyti, baigtas. Šiuo metu daroma metinė apyskaita ir artnoje ateityje viskas bus sutvarkyta. Nuošimčiai bus pradėta mokėti ir sulgyti diėš sumos, gi pradėdant spa-

lių mėnesiu atidaryta nauja serija. Visi lietuviai kviečiami pradėti taupyti lietuviškoje taupomoje įstaigoje.

Lietuvytis

Ši Vakara LRKSA Bunco ir Kortų Žaidimas

MARQUETTE PARK. — Pas Ievą Lukošūtę, 7011 S. Artesian ave., ši vakarą rengiama šaunus LRKSA Chicago apskrities bunco ir kortų lošimo vakaras.

I. Lukošūtė su Mickeliūnienė daug pasidarbavo rengiant šį vakarą. Bus gražių dovanų, užkandžių ir muzika. Retai kur toks vakaras būna. Girdėt, kad daug žymių žmonių rengiasi dalyvauti.

Rap.

PEOPLES KRAUTUVĖS

Pasiūlo Didžiausį Pasirinkimą Gražiausių

ŠILDOMŲ PEČIŲ

Mažiausiomis Kainomis Mieste

LENGVAIS IŠMOKĖJIMAIS

Šis naujos mados šildytuvav dėl vartojimo visokio kūro

MOORES išdirbystės, garantuotas ant 10 metų.

Reguliarės vertės \$49.50, už **\$34.95**

Geriausią Išdirbystę OIL HEATERS

Labai didis pasirinkimas: Peoples krautuvėse parduoda labai sumažintom kainom. Šis šildytuvav vertas \$59.50, parduoda už **\$39.50**

Lengvūs Išmokėjimai — Mažai tereikia įmokėti.

PEOPLES KRAUTUVĖS MINI NATIONAL FURNITURE WEEK

DABAR PATOGLIAUSIAS LAIKAS PIRKTI VISOKIAS NAMŲ REIKMENIS

PEOPLES FURNITURE

MANUFACTURING COMPANY

2536-40 W. 63rd Street — 4179-83 Archer Ave.
Tel. HEMlock 8400 Tel. LAFayette 3171.
CHICAGO, ILL.

Kandidatas į prezidentus — kalėjiman. Atvaizde Amerikos-bolševikų kandidatas į prezidentus E. Browder (vidury su pypke) suimtas ir nugabentas į kalėjimą TerreHaute, Ind., kaip tik atvyko sakyti kalbą. Suimtas už kurstymą gyventojų prieš šalies vyriausybę.

Gerkit ir Reikalaukit

Visose Alinėse Mutual Trijų Žvaigždžių Kentucky Bourbon ir Lietuviškos Degtinės

Mutual Liquor Co.

4707 S. Halsted St.
Tel. YARDS 0803

METINIS-RUDENINIS PIKNIKAS

SEKMADIENI, SPALIŲ-OCT. 4, 1936 M.

Vytauto Darže 115 tarp Cicero ir Crawford Aves.

Nuoširdžiai kviečiame visus — jaunus ir senus.

Pradžia 1:00 POPIET

ŠV. KAZIMIERO AKADEMIJOS RĖMĖJŲ

Š.K.A. RĖMĖJOS

Vajaus Aukos Marijonų Seminarijos Koplyčios Fondui

North Side Town of Lake Nepasiduoda. Didelis Būrys Talkininkų Gausiai Parėmė Statybos Fondą

Po Town of Lake, Chicago North Side veikėjai pirmi pradėjo gražinti užpildytas knygutes geraširdžių aukomis Marijonų seminarijos koplyčios fondui. Ne veltui sakoma, kad mažas kupstas didelį vežimą parverčia. North Side maza kolonija, bet aukomis geriems darbams kai kada viršija net didesnes kolonijas. Štai, North Side talkininkai, kuriuos sukvietai į darbą žymūs katalikų veikėjas A. Bacevičius, kad pagelbėjus TT. Marijonams šiemet baigti Seminarijos koplyčios statybą.

Antanas Kumšlytis aukojo \$10.00. Po \$5.00: Antanas ir J. Rugieniai, Juozas Berkelelis, Antanas Bacevičius. Po \$3.00: Juzė ir Domininkas Maksiūčiai, Kizelevičių šeimyna. Valaičių šeimyna \$2.00. Po \$1.00: K. Krivickas, V. Mač-

konis, J. Kopčiūnas, P. Valaitė, K. Jesevičiūtė, J. Krivinskaitė, M. Karečkienė, E. Rutkauskaitė, J. ir O. Rutkauskai, V. Jucaičis, P. Plečkaitis, J. Ramoška, K. Butkevičius, A. Laurinaitis, P. Karavičius 50c., M. Tamoševičienė ir J. Lesauckienė po 25c. Viso \$36.00.

Garbė northsaidiečiams ir didelis ačiū visiems už aukas. Tikimos, kad ir kiti northsaidiečiai paseks šių geradarių pavyzdžiu.

Tenka girdėti, kad juda kruta ir kitų Chicago kolonių veikėjai. Brighton Parke vajaus reikalai labai darbuojasi uolus veikėjas P. Vaičekauskas. Visiems linkime kuogeriausio pasisekimo tame darbe ir laukiame to darbo rezultatų. **Vajaus Kom.**

Sveikiname Pranciškus

Rytoj Pranciškai švenčia savo globėjo šv. Pranciškaus šventę. Lietuvių tarpe Pranciškaus daug: **KUN. PRANCISKUS VAITUKAITIS**, šv. Juozapo parapijos klebonas, kun. **PRANCISKUS JUŠKEVIČIUS**, šv. Kryžiaus ligoninės kapelionas, kun. **PRANCISKUS LUKOŠIUS**, Gimimo parapijos vikaras ir daug kitų. Sveikiname juos ir linkime ilgų metų!

Jaunosios kartos žymi veikėja. Jauna visuomet kupina gražų sumanymų Ieva Lukošytė, L.R.K.S.A. 163 kp. ir kitų draugijų narė, kuri savo veikimu pasižymi kiekvienoje tautiškoje darbe. Tai šv. Kazimiero akademijos auklėtinė. Šį vakarą jos tėvelių namuose adresu 7011 So. Artesian Ave., jos sumanymu įvyks buncio ir kortų lošimo pramoga L.R.K.S.A. Chicago Apskr. naudai. Vietų pasirūpino 100 žmonių. Atsilankusieji nebus suvilti. Šiai pramogai taip pat didelio palankumo rodo jos simpatinga mamytė, tėvelis ir sesytė — slaugė šv. Kryžiaus ligoninės.

Lankėsi Vienuolis Salezietis

„Draugo“ redakciją aplankė kun. J. Stašaitis, salezietis, kuris rytoj, šv. Antano bažnyčioje, Cicero, laikys primiciją. Yra sustojęs pas savo brolių Ciceroj.

Kun. Stašaitis mokėsi Italijoje. Ten išbuvo vienuolių metų. Puikiai išmoko italų kalbą, pažino italų būdą. Apatyveno prie saleziečių vienuolyno New Yorko valstybėje. Ši mokyklą dėstys italų kalbą. Atliekamu nuo mokytojavimo laiku duos misijas.

Spalių 11 d. Girdėsime Koncertą iš Lietuvos

Lietuvos laikraščiai praneša, kad Kauno radiofonas yra gavęs iš vienos Amerikos radio stočių bendrovės pasiūlymą transliuoti iš Lietuvos lietuvių muzikos ir dainų koncertą. Tokiam koncertui radiofonas jau seniai rengiasi, stengiasi sudaryti ypatingą žymiai geresnę nei pirmojo iš Lietuvos perduoto Amerikai koncerto programą. Tuo tarpu projektuojama koncerto programoje duoti skudučių, kanklių muzikos, solistų ir chorų dainas, orkestrų atlikamus mūsų kompozitorių kūrinius. Amerika Lietuvos koncertui transliuoti skiria visą pusvalandį. Koncertas numatomas rengti spalio 11 d.

Pranešimas

Nepaprastas bendras susirinkimas John T. Žūris Boosters Club ir Lietuvių Demokratų Lygos įvyks Morrison viešbutyje, Room 387, sekmadienį, spalio 4 d., 2 val. po pietų. Susirinkime prašome dalyvauti visų demokratų lietuvių precinkų kapitonų, precinkų darbuotojų, žmonių turinčių valdiškas vietas ir lyderių demokratų klubų.

Šis susirinkimas labai svarbus. Galutinai reiks sutvarkyti Jono T. Žūrio pakerbimo bankieto reikalą ir visą programą. Taipgi aptarti daug naujų reikalų liežiančių būsimam rinkimui ir t. p.

kit. Felicė Nausėda, sek.

CICEROS ŽINIOS

Šiemet koks tik nebūtų parengimas Ciceroj, viskas yra jubiliejinis. Mat, ciceriečiai mini 25 m. (sidabrinį) jubiliejų nuo įsikūrimo parapijos. Kai kurios draugijos ir gi tais pačiais metais buvo suorganizuotos. Jos taip pat savo parengimus vadina jubiliejiniais. Šie metai ciceriečiams yra labai reikšmingi. Ilgai pasiliks atminty.

Spalių 4 d. šv. Antano parapijos bazaras, kuris taipgi bus jubiliejinis. Kas uatė ciceriečių surngtus parprastus bazarus, visi sakė, kad mes mokam juos rengti. Kas taip sakė, tiesą sakė. Bet jei kas atvažiuos šiemet pamatyti jubiliejinį bazarą, ištikrųjų, bus nustebintas. Pamatys ko nėra matęs savo gyvenime.

PASINAUDOKITE

WEST SIDE. — Spalių 4 d. vakare užbaigimas vasari-

nių piknikų bus parapijos salėj. Palinksims visus atsilankiusius Antano Budrio Palangos orkestra. Pereitą sekmadienį būtų buvęs šis pasakutinis šių metų išvažiavimas katalikiškų reporterių į Vilniaus Kalnelius, bet lietus ir šaltas oras sutrukdė. Dabar bus Aušros Vartų parapijos salėj.

Kviečiami visi skaitlingai atsilankyti ir prie smagios orkestros pasiūkti. Bus ir kitokių visiems dovanų. Taipgi atsilankiusius biznierių reporteriai gražiai išgarsins. Rap.

venime. Visko nerašysiu. Daug vietos užimtų. Reikia būtinau pačiam būti, kad viską pamačius.

Bazaras prasidės sekmadienį, 4 val. po pietų ir tęsis iki vėlomos. Trečiądieniais ir šeštadieniais bus nuo 7 val. vak. iki vėlomos. Kas bus giliuvingas, galės daug gerų daiktų laimėti.

CLASSIFIED

DYKAI — MALKOS
100 lodžių malkų dykai — 42tra gavitė, 1 blokas į vakarus nuo Racine — skerdynėse (Stockyard'uose).

REIKALINGA DARBININKĖS

Reikalaujama moteris kuri yra prityrusi visokių rūšių skudurų sortavime. H. Samors & Sons, 508 So. Sangamon St.

Reikalaujama mergina namų darbu. M. Hirsh, 3533 Co tello Ave. (Costello Ave. randasi 2200 į šiaurę, arti Armitage Ave.), telefonas: ALBany 5920.

Reikalaujama mergina lengvam namų darbu. Patyrus kėdikių prižiūrėjime. Būti naktimis. Palidijimais. Telefonuokite: MANs'eld 7200.

REIKALINGA DARBININKAI

Reikalinga ūkio darbininkai. Tie kurie neturi patyrimo ūkio darbe gali taipgi kreiptis. Stanley, 423 East 64th St., Chicago.

RENDON KAMBARIAI

Rendon 4 kambarių flatas. Šviesūs. Gera transportacija. Dorchester prie 75tos gatvės. Renda: \$15.00

Rendon 5 kambarių flatas. Karštai vandeniu šildomas. Prie Humboldt Park. Renda: \$32.00. Kreipkitės į "Draugas", Box 458, 2334 S. Oakley Ave., Chicago.

Rendon kambarys vaikiniui, merginai ar vedusiai porai. Prie mažos šeimos. Kreipkitės: 1943 W. Cermak Road, antros lubos.

PARDAVIMUI NAMAS

Didelis bargas:— parduvimui 2 aukštų namas. Po 5 ir 6 kambarius. Pastogė. Maudynės. Aukštas beisbontas. Plovimui rečkos. Naujai perdokornotas. Visi takai pilnai užmokėti. Kaina: tik \$2,800. Tik \$800. įmokėti. Renda dykai, nes vienas flatas pilnai užmoka visas išlaidas ir taksus. Savininkas, 1111 W. 59th St., Chicago, Ill.

EMIL DENEMARK, INC.

Buick - Cadillac - La Salle

ANKSTYVO RUDENS IŠPARDAVIMAS Garantuoti Vartoti Karai

Štai tikros vartotų karų vertybės. Vsi karai parduodami kuožemiausiomis kainomis. Mes pasiryžę parduoti visus vartotus karus pirm sezono atidarymo. Išsirinkite Jums patinkama karą — mes neatsakysime jokio pereinamo pasiūlymo.

BUICK '35, 5 Club Sedan 41, puikiam stovj.	\$895.
BUICK '35, 5 Club Sedan, tobulas, garant.	875.
BUICK '34, 5 Sedan 67, Juodas, kaip naujas	895.
BUICK '33, 2-4 Coupe, atsakantis, svarus.	395.
BUICK '31, 5 Sedan 47, smagus mažas karas.	295.
BUICK '34, Club Sedan 61, trunk, puikus	695.
BUICK '32, 5 Sedan, puikus karas.	345.
BUICK '30, 5 Sedan 57, labai geram stovj.	195.
CADILLAC '34, 5 Sedan, kaip naujas.	975.
CADILLAC '32, 7 Sedan, gražus karas, garant.	875.
CADILLAC '32, 5 Coupe, tobulam stovj.	645.
CADILLAC '32, 5 Town Sedan, labai geras karas.	695.
CADILLAC '31, 5 Sedan, jokių trūkumų	345.
CADILLAC '29, 5 Sedan, atsakantis, žema kaina.	145.
CHEVROLET '30, 2 Door Sedan, gražus mažas karas	125.
FORD '36, Dury Sedan, kaip naujas, DIDELIS SUTAUPYMAS.	SPECIAL
FORD '34, 2 door Sedan, labai puikiam stovj.	395.
HUPMOBILE '30, 5 Sedan, tvirtas mažas karas.	145.
LA SALLE '31, 5 Sedan, geras karas, žema kaina.	295.
LA SALLE '30, 7 S-dan, gerj tvarkoj	195.
LINCOLN '33, 7 Sedan, puikiam stovj.	995.
NASH '32, 5 Sedan, člonai gera vertybė.	225.
OLDS 6, '34, 2 Dury Sedan, puikiam stovj.	395
PACKARD '34, 5 Sedan, tobulam stovj.	725.
PACKARD '34, 5 Sedan, tobulam stovj.	725.
PONTIAC '35, 5 Sedan trunk, labai geras.	695.

Mainykite savo senąjį karą aukščiausia kaina ant vieno iš šių puikių vartotų karų, ir balans mokėkite patogiais mėnesiniais mokėdais žemos — kainos G.M.A.C. planu.

EMIL DENEMARK, INC.

3860 Ogden Avenue Tel. CRAWford 4100

VIETINĖS ŽINIOS

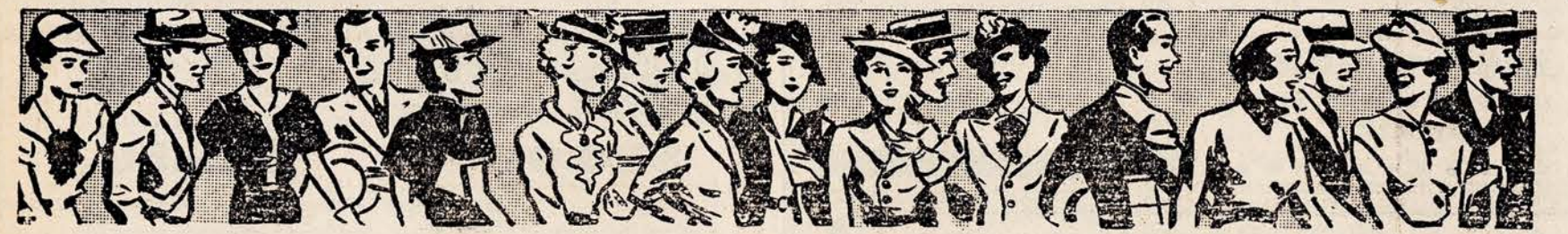
Dievo Apvaizdos Parapijos Žinutės

Parapijos bazaras įsisiūbavo. Antrasis sekmadienis dar daugiau sutraukė žmonių. Be vietinių parapijonų matėsi ir iš toliaus mūsų parapijos bičiulių. Malonu buvo matyti mūsų gerb. biznierių Petrauskus, Butkus, Visminus, F. Poreistį, Skudus. Ivanauskus ir kitus, kurie ne tik dovanų buvo atsiuntę bazarui, bet ir patys atsilankė. Ateinančiam sekmadieniui rengiama daug naujienų. Tikimės, kad tą vakarą atsilankys mūsų aldermonas ir kiti šio "wardo" valdininkai.

Praėjusį trečiadienį įvyko iškilmingos laidotuvės a. a. Teofilės Balsienės. Velionė dar buvo jauna moteris, kuri po ilgos ir sunkios ligos persikšyrė su šiuo pasauliu, palikus savo mamytę ir savo brolius. Laidotuvėse dalyvavo daug žmonių.

Bridgeporto Iškilmės

Primename, kad sekmadienį, spalio 4 d., šv. Jurgio svečtainėje, 7:30 val. įvyks bankietas, kuriame Lietuvos konsulas A. Kalvaitis įteiks d. g. Prelatui Krušui Gedimino ordoną.

VISI RENGIASI VAŽUOTI — ŠIVAKAR — ANT LINKSMAUS LAIKO

Grand Opening, Three Star Inn, 3245 W. 63 St. Savininkė Marcella Walantas
Grand Opening, Linges Tavern, 4837 W. 14th St. Cicero, Savininkai Mr. and Mrs. A. Linges.
Saturday Night Party, Big Bill's Buffet, 4111 S. Richmond St. Sav. Krauklis
Anton Adomaitis, 4635 S. Wood St., Tel. Boul. 5673 Išrenduota svečtainė dėl visokių rengimų labai pigiai
Senų Lalkų Baliaus, Paul's Tavern, 4201 So. Maplewood Ave., Savininkas Paul Wilkas
Marquette Parko Šarum Burum, Anton Pranskunas, 6810 So. Western Avenue

DĖLTO INTER-NATIONAL

URMO VYNO IR DEGTINĖS SANDELIO
4611 So. Ashland Ave.

PIRM NEGU ŠAUKSITE KITUR, PAŠAUKITE
BOULEVARD 0-4-7-0
"LIETUVIŠKA ĮSTAIGA DĖL LIETUVIŲ"

KLAUSYKITE! MŪSŲ RADIO PROGRAMO SEKMADIENIO VAKARAI, 8 VAL. VAKARĖ IŠ STOTIES WHFC (1420 kilocycles)

LIETUVIAI ADVOKATAI

State 4690 Precinct 1012
KAL & ZARETSKY
ATTORNEYS AT LAW
6322 So. Western Ave.
Valandos: kasdien nuo 3:30 po pietų iki 8:30 v. vak. Subotai nuo 12 iki 6-00 vakare
188 W. Randolph St.
Valandos: kasdien nuo 9:00 ryto iki 3:00 po piet.

Telephone: BOULEvard 2800
JOSEPH J. GRISH

LIETUVIS ADVOKATAS
4631 South Ashland Avenue
Res. 6515 S. Rockwell Street
Telephone: REPUBLIC 9723

JOHN B. BORDEN
LIETUVIS ADVOKATAS
2201 W. Cermak Road
(West 22nd St.)

Metropolitan State Bank name
Valandos kasdien nuo 9 iki 5
Panešėlio, Serodos ir Pėtnyčios
vakarais nuo 6 iki 9
Telefonas CANal 1175

Namai: 6459 S. Rockwell St.
Telefonas REPUBLIC 9600

VIENTINĖS ŽINIOS

TRAUKINIO UŽMUŠTAS RAIMUNDAS JANUŠAUSKAS

Telefonu pranešta trumpa, bet skaudi, žinia, kad vakar rytą važiuojantį į darbą prie 107 g. greitasis traukinys ant vietos užmušė Raimundą Janušauską, sūnų Gimimo P. Š. parap. varg. B. Janušausko ir plačiai žinomos dainininkės M. Janušauskienės. Kokiomis aplinkybėmis įvyko ši nelaimė, dėl didelio tėvų susijaudinimo, nepavyko sužinoti.

Velionis buvo apie 23-4 m. amžiaus, inteligentiškas jaunuolis, paveldėjęs tėvų talentus: tėvo muzikalumą ir motinos balsą. Priklausė prie Gimimo P. Š. parapijos ir Sasnausko vardo chorų; dažnai ir bažnyčioje ir per koncertus

pasirodydavo kaip solistas. Stiprų baritono balsą vis laivino ir būtime sulaukę gero dainininko.

Pp. Janušauskai gyvena gražiausioje pietinės Chicagos apylinkėje — Beverly Hills. Jų rezidenciją puošia nepaprastai gražus gėlynas, kurį prižiūri ir tvarko pati dain. M. Janušauskienė. Už poros, ar daugiau, blokų nuo jų namų 2259 W. 107 st. į rytus eina geležinkelio linija. Taigi nelaimė įvyko beveik prie pat namų. Velionis dirbo vieno vidurinės mokyklos mokytoju.

Gilios užuojautos reiškiamas Bonifacui ir Marijonai Janušauskams.

Laukiame

WEST SIDE. — Spalių 4 d., kaip jau visiems žinoma, užbaigimas vasarinių piknikų. Jei bus šilta diena ir vakaras, tai Rūtos darže Palangos muzikantai pradės griežti 5 val. vak. 4 val. po pietų susirinkimas visų Chicagos kolonijų katalikiškų reporterių, piknikų darbininkų, biznierių, rėmėjų ir "Draugo" agentų, platintojų, Aušros Vartų par. salė. Daug West Side, Brighton Park, Cicero biznierių žadėjo dalyvauti ir dovanų prisųntė.

Kviečiami seni ir jauni skaitlingai atsilankyti ir paremti katalikiškų reporterių paskutinį šių metų pikniką.

Rengėjai pramogos turi gražių dovanų ir visus atsilankčius apdovanos. Bus ir bingo žaidimas. Juozas Bancevičius su juodukų karaliumi pris. Bus įdomu visiems pamatyti.

Rap.

Pranešimai

100 kp. susirinkimas. West Side L. R. K. Susivienijimo Amerikoje 100 kp. susirinkimas įvyks sekm., spalio 4 d. 1 val. po pietų parap. mokyklos kambaryje. Visi nariai prašomi susirinkti.

Valdyba

BRIGHTON PARK. — Mairijonų Kolegijos 35 skyr. laukė susirinkimą rugsėjo 27 d., mokyklos kambaryje. Susirinkimo gražus būrelis, pasikalbėjo apie būsimą kalakutinį bunco party ir tikiėtus pasidalinimo. Kalakutinis bunco įvyks Navickų namuose, 4538 So. Washenaw ave. Prašome kitų draugijų nieko tą dieną nerengti.

Valdyba

TOWN OF LAKE. — Moterų Sąjungos 21 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 4 d., Šv. Kryžiaus mokyklos kambaryje. Visos sąjungietės prašomos susirinkti. Nepamirškite ir naujų narių atsivesti.

Valdyba

TOWN OF LAKE. — Draugija Šv. Agotos moterų ir mergaičių laikys mėnesinį susirinkimą sekmadienį, spalio 4 d., parapijos svetainėje, 2 v. po pietų. Prašomos narės skaitlingai atsilankyti.

Valdyba

BRIDGEPORT. — Simano Daukanto draugija laikys mėnesinį susirinkimą sekmadienį, spalio 4 d., 12 val. dieną, Chicagos Lietuvių Auditorijos svetainėje.

Visi nariai būtina atsilankykite, nes turime svarbių reikalų svarstyti ir darbininkus rinkti baliui, spalio 25 d.

P. K., sekr.

Šį vakarą įvyksta labai svarbius susirinkimas parapijinių chorų sąjungos organizavimo reikale. Kviečiami suvažiuoti iš kiekvieno choro po keturis atstovus ir choro vedėjas, lygiai 8 val. vakare, Šv. Jurgio parap. mokyklos kambaryje.

Rap.

Lietuvių Kęstučio Pašalpos klubas laikys mėnesinį susirinkimą sekmadienį, spalio 4, Hollywood salė, 12 val. dieną. Mokesčiai bus priimami nuo 11 val. ryto. Visi pasiūlyti su mokesčiais, malonėkite atsilankyti ir užsimokėti. Taipgi pageidaujama, kad nariai atsilankytų į susirinkimą, nes yra daug svarbių reikalų.

B. Rudgalvūtė, nut. rašt.

RADIO

BUDRIKO RADIO PROGRAMA

Vilniaus užgrobito paminėjimas įvyks per Budriko radio programą rytoj, sekmadienį, 5 val. po piet, iš stoties WC FL, dalyvausiant Budriko didžiulio orkestrai kvartetui, Makalams ir konsului Kalvaičiui. Retai kada būna tokia turininga programa, kurioje dalyvaus gabūs muzikantai ir artistai; taigi visiems labai įdomu ir malonu bus pasiklausyti visą valandą.

Programa:

1. Nedėlios rytėlė, komp. Jonušo — Budriko kvartetas ir orkestra.
  2. Lietuviškas vainikas — orkestra.
  3. Neveskie vaikiene, komp. Saurio — Budriko kvartetas ir orkestra.
  4. Vengerka, šokis — orkestra.
  5. Pupos, komp. Žilevičiaus — Budriko kvartetas ir orkestra.
  6. Ciuziuninkų valsas — orkestra.
  7. Atjok berneli, liaudies daina — Saurienė, Tenzis, duetas.
  8. Makalų šeimyna.
  9. Tamsios akys — orkestra.
  10. Atsigeriau žalio vyno, komp. Aleksio — Budriko kvartetas ir orkestra.
  11. Vamzdelis, polka — orkestra.
  12. Kur tavo dainos — Saurienė ir Sugintaitė, duetas.
  13. Padespanas — orkestra.
  14. Vilniūs, komp. Žilevičiaus — Budriko kvartetas ir orkestra.
  15. Suktinis, polka — orkestra.
  16. Mikita, liaudies daina — Budriko kvartetas ir orkestra.
- Programos leidėjas ir vedėjas Juozas Budrikas.

GRAŽI IR ĮDOMI LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA LINKSMINŠ KLAUSYTOJUS

Progress Furniture Co. krautuvė rengiasi transliuoti šaunią programą rytoj, 11 val. prieš piet iš stoties WGES, 1360 kil. Kaip ir visuomet, programoj dalyvaus žymūs

"Draugas" atlieka visokius spaudos darbus greitai, gerai ir prieinama kaina

SPAUSDINANT
KNYGAS
KVITAS
KONSTITUCIJAS
TIKIETUS
PLAKATUS
LAISKUS
BLANKAS

ir t. p., ir norint gauti aukštos kokybės darbą, eikite į

"DRAUGAS"
2334 So. Oakley Ave.
Dėl informacijų šaukite
CANal 7790

dainininkai, muzikai ir kalbėtojai, su daug naujų ir gražių numerų. Eric to girdėsite įdomių kalbą ir svarbių pranešimų, ypatingai iš Progress krautuvės prekybos eigos, kuomet čia minima National Furniture Week su pasiūlymu geriausių bargerų visų metų būgyj. Patartina visiems pasiklausyti.

Rap. J.

Sekmadienio vakare, 8 val. iš stoties WHFC (1420 kil.) bus leidžiamas lietuviškas radio programos. Dalyvaus dainininkai Vytautas Tarutis ir Algirdas Brazis. Jie išpildys liardies daineles. Visi, kurie norėtumėte pasiklausyti savo mėgiamos dainelės rašykite savo užprašymą į Šaltinio agentūrą Lietuvių Auditorijoje, arba į Barskis rakandų įstaiją po num. 1748 W. 47 gatv. Taipgi programe dalyvaus akordionistas Al. Shemeta, Programos pranešėjas P. Šaltineras. Patartina visiems pasiklausyti šių gražių lietuviškų radio programų.

INTERNATIONAL GERŲ LAIKŲ SAVAITĖ PAS LIETUVIUS

Šį vakarą įvyksta Grand Opening Lietuviškų užėigų i kurinos lietuviai kviečiami atsilankyti ir linksmai laiką praleisti. Visur rasite orkestras, gardžių užkandžių, ir gerų gėrimų. Gėrimai tai produktai lietuviškos įsteigos — International, 4611 So. Ashland Ave., tel. Boulevard 0470, savininkas Frank Vizgargas. Lietuviai kviečiami užvažiuoti pas lietuvius. Pas svetimtaučius nerassite nė svetingumo, nė lietuviškos muzikos. Šį vakarą Grand Openings įvyksta: Linges Tavern, 4837 W. 14th St., Cicero, Three Star Inn, 3245 W. 63 gat., sav. p. Marcella Walantis, "Paul's Tavern" 4201 S. Maplewood Ave., Brighton Parke, sav. Paul Wilkas, ir Big Bill's Buffet, po antrašu 4111 So. Richmond St.; sav. p. Krauklis. Town of Lake International Linksms Laikus rasite

pas Anton Adomaitį, 4635 S. Wood St., kurs randasi didelė svetainė išnuomavimui bile kokiam parengimui. Telefonas Boul. 5673. Marquette Parke prašomi užvažiuoti pas Anton Prancėkuną — 6810 S. Western Ave. Bus visko kuogeriausio. Turėdami Lioso laiko užvažiuokite į viršminėtas vietas. Visur rasite linksmuną ir gerus laikus.

Inter-National

LIŪDNA BET TEISINGA APYSAKA

Štai liūdna bet teisinga apysaka tūkstančių tuščių pieno bonkų garadžuose, beismontuose ir šiaurės išmestu, sako pieno pramonininkai skelbime šios dienos "Drauge"

Anot atsakančių informacijų, trečdalis kainos pieno bonkų suvartotų Chicagoje yra pieno pramonininkų prarandama per pieno vartotojų ir krautuvininkų, kurie nesugrąžina bonkas teisėtiems savininkams.

Šie asmenys mano, kad sugrąžinimas bonkų nėra jų rūpestis, bet jie klysta, nes kiekvienas pradingusios bonkos vietoj turi būti naudojama ki-

ta bonka, o kadangi tai kainuoja suvirš 5 centus, pieno vartotojas netiesioginiu būdu turi už tai užmokėti.

Kiekvienas pieno vartotojas, o visi vartojame pienu, turėtų žiūrėti, kad baigtusi šis išieikvojimas. Matykite pieno pramonės skelbimą šiam numeriu.

Visose kalbose vartojamose J. Valstybėse, rūkytojai sako "švieži" kuomet tik atidaromas pakelis Dvigubai švelnių Old Gold Cigaretų.

GARSINKITĖS "DRAUGE"

Phone BOULEVARD 4089
P. J. RIDIKAS
Laidotuvių Direktorius
NAUJA KOPLYČIA DYKAI
3354 So. Halsted St.

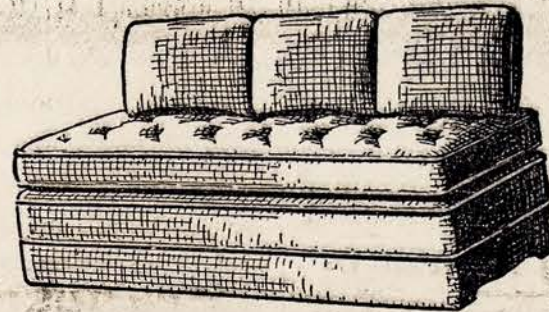
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

JUOZAPAS
E UDEIKIS
TEVAS
REPUBLIC 8340

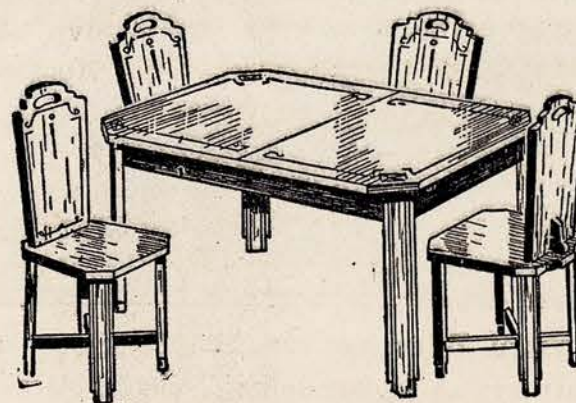
8 METŲ RADIO SUKAKTUVIŲ IŠPARDAVIMAS

Budrik Furniture Mart

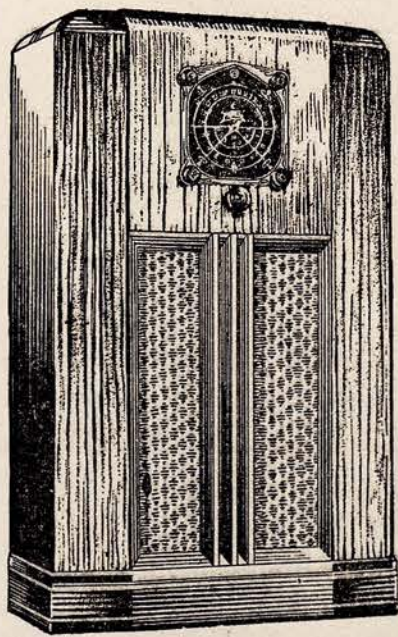
3347 S. Halsted St.

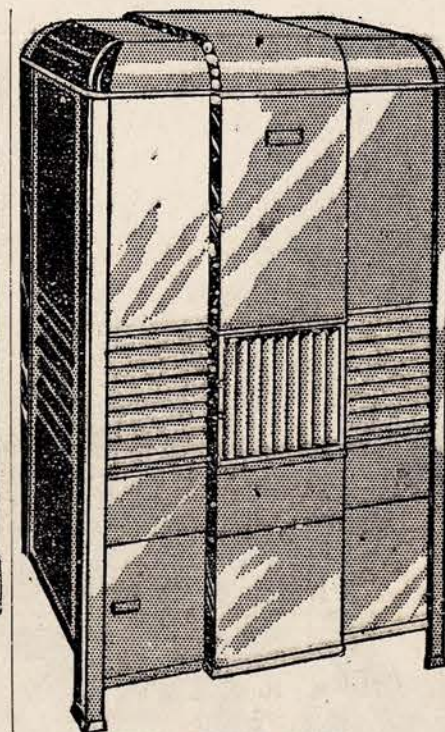
Studio Couch, kaip atvaizduojama, už \$19.95

5 dalių valgomo kambario setas \$14.95

ZENITH Radio 1937 už
\$59.95
iki \$175.00
Midget Radios po
\$9.95

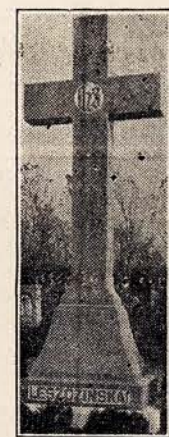
OIL BURNERS
Pečiai su aliejum po
\$59.50
50 Galionų aliejaus dykai

JOS. F. BUDRIK, INC.

3417-21 S. Halsted St.
Tel. BOULEVARD 4705

Žymus programas Nedėlioje 5 val. vak. WCFL
WAAF Panedėliais ir Petnyčiomis 5 val. vak.
WHFC Ketvergais 8 val. vak.

VENETIAN MONUMENT CO., INC.

Išdirbėjai aukštesnės rūšies paminklų ir Grabnamių
Didžiausia paminklų dirbtuvė Chicagoj
Suvirš 50 metų prityrimo
Pirkite tiesiai iš dirbtuvės ir taupykite pinigus
Mes atlikome darbą daugeliui žymesnių Chicagos Lietuvių

527 NORTH WESTERN AVE.
arti Grand Ave.

Telefonas SEEley 6103

Chicago, Illinois

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Nariai Chicagos, Ciceros Lietuvių Laidotuvių Direktorijų Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
Turime Kopolyčias Visose Miesto Dalyse

Ezerskis ir Sunus 10734 S. Michigan Ave.
Tel. PULman 5703

Lachawicz ir Sunai 2314 West 23rd Place
Phone CANal 2515

J. F. Eudeikis 4605-07 So. Hermitage Ave.
Phone YARds 1741-1742
Skvr. 4447 S. Fairfield Ave

S. C. Lachawicz 42-44 E. 108th Street
Phone PULman 1270
arba CANal 2515

J. Liulevičius 4092 Archer Ave.
Phone LAFayette 3572

S. P. Mažeika 3319 Lituania Ave.
Phone YARds 1138

A. Masalskis 3307 Lituania Ave.
Phone BOULEVARD 4139

A. Petkus 1410 So. 49th Ct., Cicero
Phone CICero 2109

J. F. Radzius Phone CANal 6174
668 West 18th Street

S. M. Skudas 718 West 18th Street
Phone MONroe 3377

I. J. Zolp 1646 West 46th Street
Phone BOULEVARD 5203

J. F. EUDEIKIS
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
YARds 1741-1742

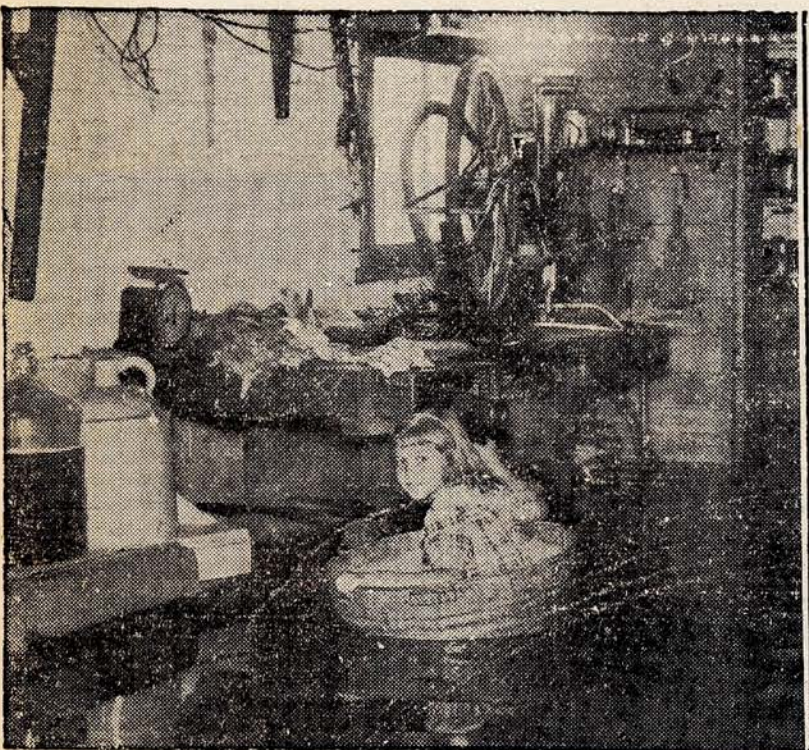
GARY, IND. LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
KELNER — PRUZIN
Geriausias patarnavimas — Moteris patarnauja
Phone 9000 620 W. 15th Ave.

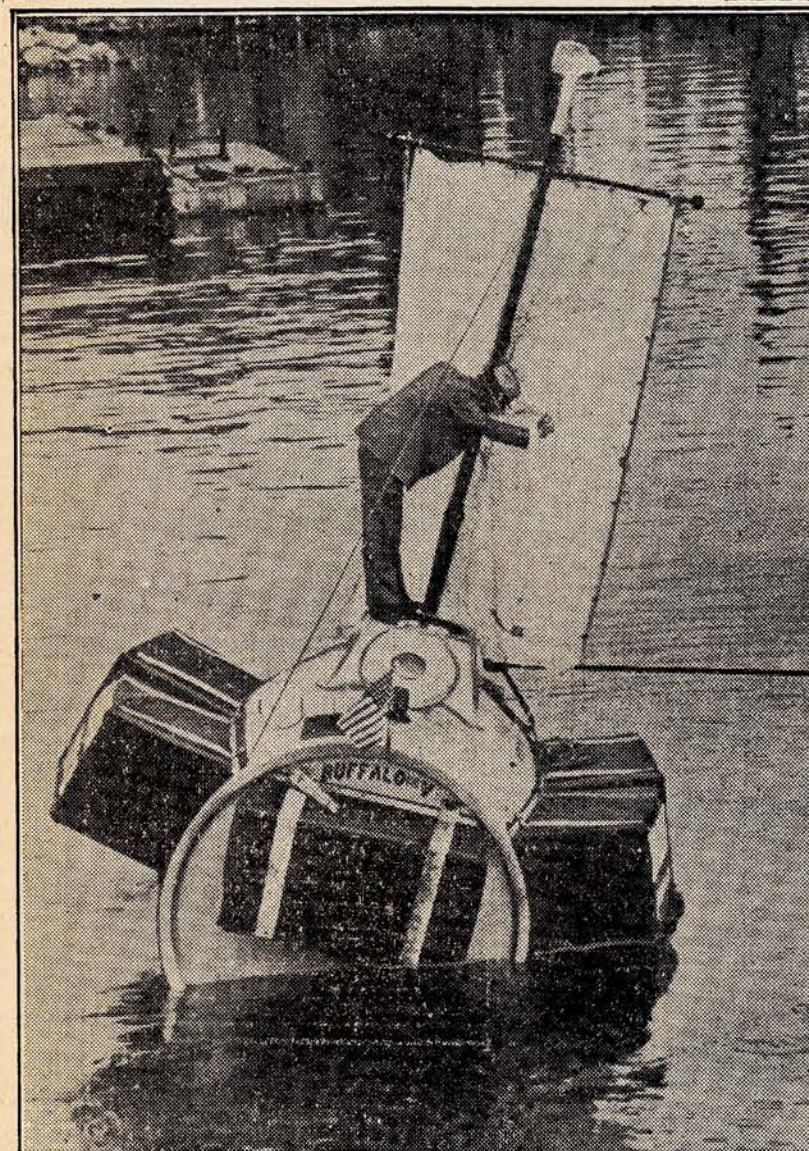
Vėliausios Pasaulio Žinios Paveiksluose

Skrajojantis knygynas. Gyvenantieji toliau nuo miestų mokyklinio amžiaus vaikai neturi progos kada nori nueiti į knygyną ir pasirinkti knygų skaitymui. Tad jiems Cook apskr. įrengtas skrajojantis knygynas. Atvaizde Cook apskr. mokyklų superintendas N. Puffer su savo sūnumis krauna tinkamas vaikams knygas.

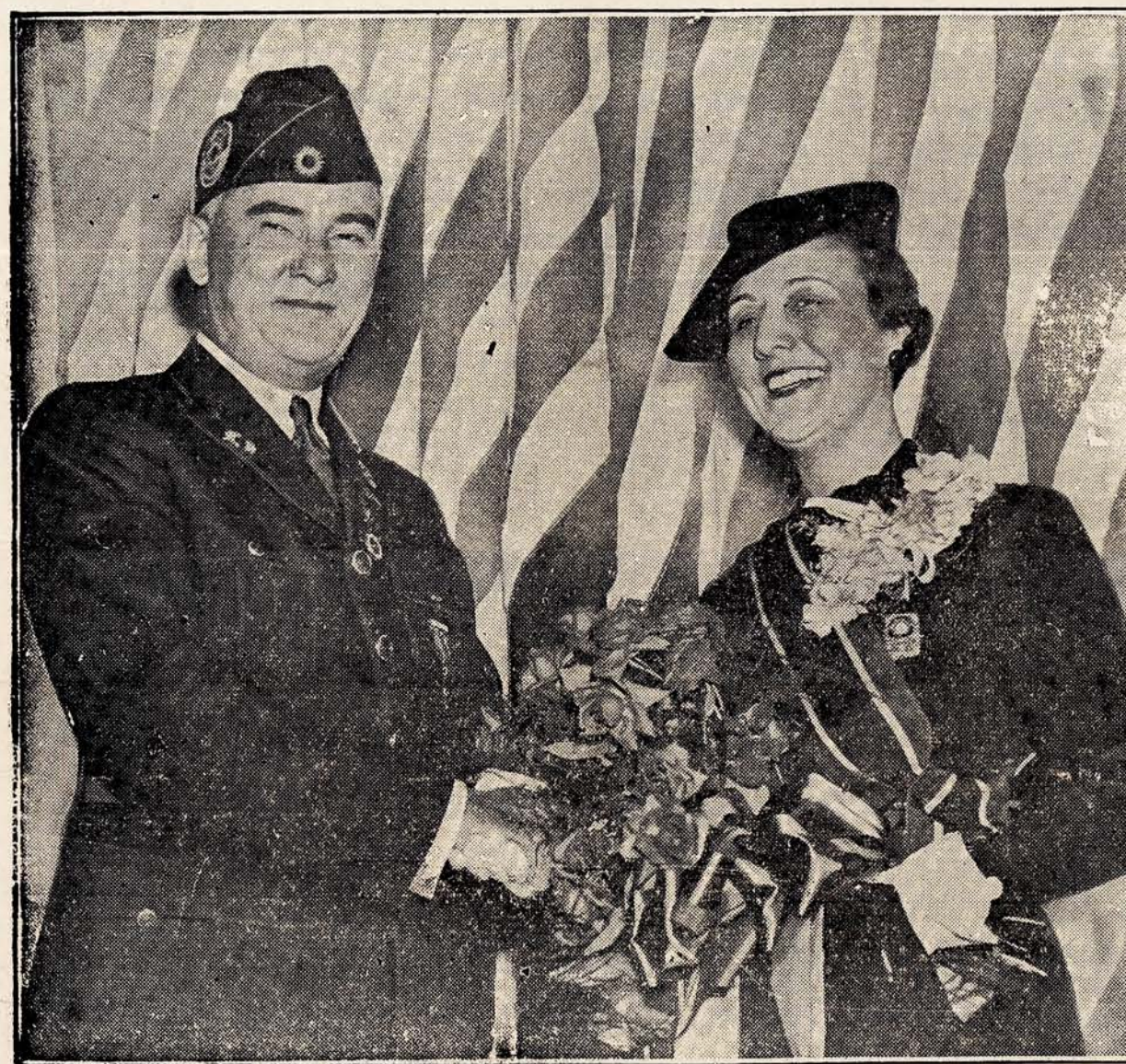
Kam nuostoliai, o kam džiaugsmas. 7 metų Vera Hysted praėjusio sekmadienio rytą turėjo malonumo pasiirstyti savo namų sklepe. Kas jai, lietaus padaryti tėveliui nuostoliai.

Statinėj per Atlantą. Ernestas Biegajski (gal būt, lietuvis) iš Buffalo, N. Y., šia žuoline statine ruošias plaukti per Atlantą į Southampton. Prie statinės pritaistyti dideli gabalai medžiagos, iš kurios daroma bonkoms kamščiai, palaiko statinės lygsvarą.

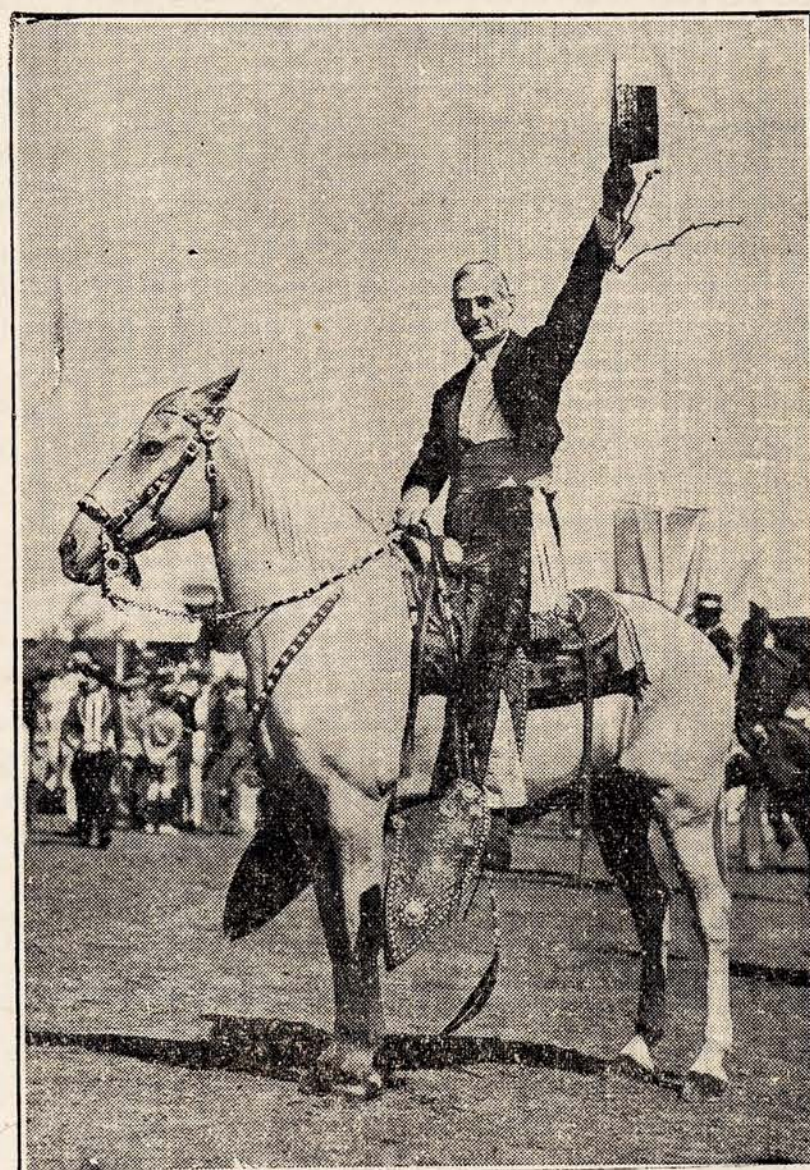
Vietoj lėktuvo. Vaizdas nukritusio ir sudegusio lėktuvo, iš kurio buvo filmuojamas judoieams paveikslams važiuojantis naujas Burlington geležinkelio traukinys "Zephyr". Katastrofa įvyko netoli Naperville, Ill. Žuvo keturi asmenys.

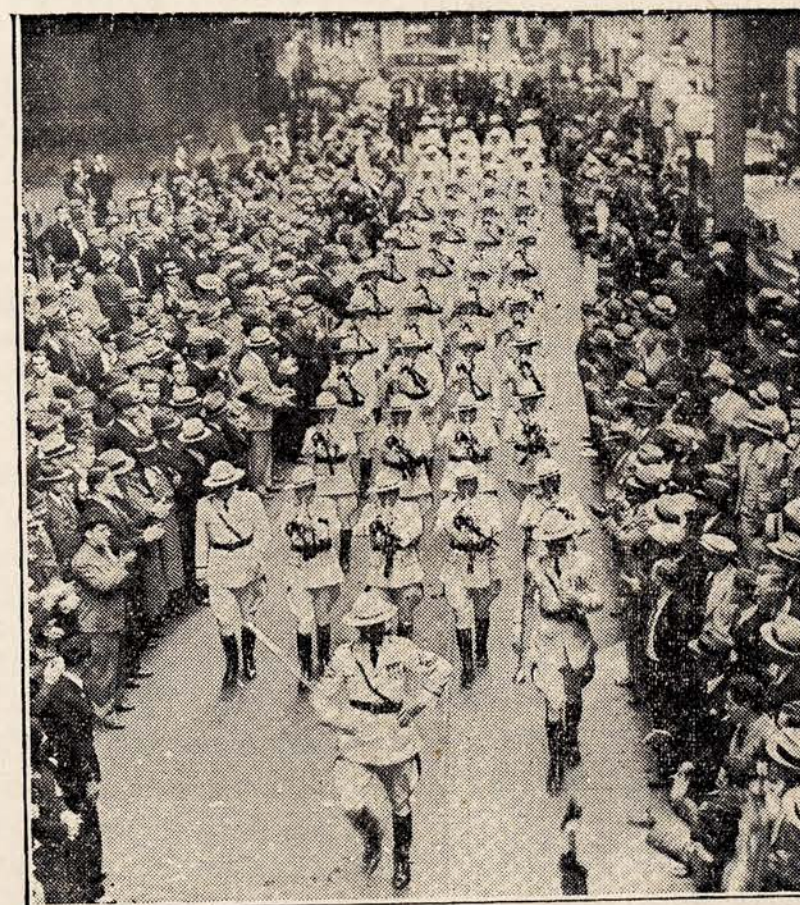
Nauji vadai. Buvusiam Amerikos Legijono suvažiavime, Cleve'ande, O., išrinkti nauji vadai: vyriausiu komanderiu vieton buvusio Ray Murphy išrinktas H. W. Colmery iš Topeka, Kas., o moterų auxiliary vieton Mrs. M. Macklestone, išrinkta Mrs. Lorena Hahn iš Wayne, Nebr.

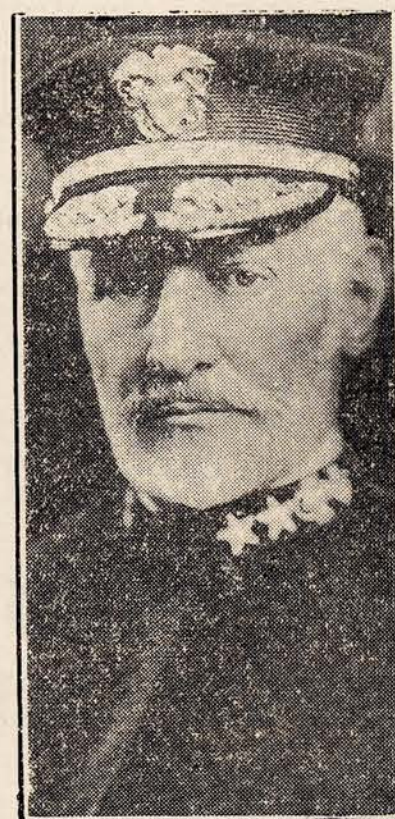
Tuščios pastangos. Radikalų milicija iš Madrido vyksta į frontą, kad sulaukus sukilėlius, kurie visur daro pažangą ir artinas prie Madrido. Bet tuščios jų, radikalų, pastangos nesukilėliai įkvėpti pergales dvasia (ypač po paėmimo Tolėdo) naikina visas jiems statomas kliūtis ir žengia pirmyn.

Meksikiečio kostiumo. Senatorius W. G. McAdoo Los Angeles apskr. žemės ūkio ir gyvulių parodoj Pomona, Calif. Jis yra demokratų nacionalis komitetas California valstybei.

Čempionai namie. Amerikos Legijono Commonwealth Edison vardo posto "drum and bugle", benas, grįžęs iš buvusio Clevelande Legijono suvažiavimo, kur jam pripažintas nacionalis čempionatas.

Karo metu. Taip atrodė Pasaulinio Karo metu Rear Admiral William S. Sims, vyriausias J. A. Valstybių karo laivyno vadas. Šiomis dienomis jis mirė sulaukęs 77 metų amžiaus.

George Huff, atletiko direktorius Illinois universitete, šiomis dienomis mirė turėdamas 64 m. amžiaus. Iš po jo globos išėjo daug garsų atletikų, ypač baseballo srityje.